

ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอน
วิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดเชียงใหม่

THE STUDY ON THE AGRICULTURAL TEACHER'S NEEDS FOR DEVELOPING
THE LEARNING AND TEACHING AGRICULTURAL SUBJECTS OF
SECONDARY EDUCATION LEVEL IN CHIEANGMAI PROVINCE.

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช
ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื้อความย่อปัญหาพิเศษ

นางสาวสุรัตน์ ชูอาวุธ

ครูศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช

เรื่อง ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอน
วิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดเชียงใหม่

THE STUDY ON THE AGRICULTURAL TEACHER'S NEEDS FOR DEVELOPING
THE LEARNING AND TEACHING AGRICULTURAL SUBJECTS OF SECONDARY
EDUCATION LEVEL IN CHIANGMAI PROVINCE.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชา
เกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ ประ
ชการของการวิจัยคือ ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่
สังกัดกรมสามัญศึกษา ประจำปีการศึกษา 2537 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม
ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปยังสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ทั้งหมด 117 ชุด ได้รับ
คืน 49 ชุด คิดเป็นร้อยละ 41.88

ผลการวิจัยพบว่า สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มากกว่า
เพศหญิง มีอายุระหว่าง 33-38 ปี นับถือศาสนาพุทธ อายุราชการระหว่าง 6-10 ปี มี
วุฒิปริญญาตรี วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเอกเกษตรศาสตร์ ตำแหน่งประจำ อาจารย์ 2
มีประสบการณ์การสอนวิชาเกษตร 11-15 ปี หน้าที่อื่น ๆ ครูประจำชั้น ปัจจุบันสอน 15-19
คาบ /สัปดาห์ ส่วนใหญ่เป็นรายวิชาทางด้านพืช สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีการสอนซ้ำ
รายวิชาเดิมและมีการสอนรายวิชาอื่นนอกเหนือวิชาเกษตรเพราะจำนวนครูสอนวิชาอื่นไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพียงพอจำนวนคาบที่สอนโดยเฉลี่ยในรอบ 3 ปีการศึกษาคือการสอน 15-19 คาบ/สัปดาห์ จำนวนคาบที่สอนมากที่สุดอยู่ระหว่าง 16-20 คาบ เคยได้รับการเข้าฝึกอบรมด้านการสอน เรื่องการทำแผนการสอน ครูเกษตรส่วนใหญ่เคยเข้ารับการฝึกอบรมความรู้และทักษะทางการเกษตร ทางด้านพืชอบรมผ่านมาแล้ว 1 ปี

สภาพทั่วไปของการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร ครูเกษตรส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการสอนต่อสัปดาห์มีความเหมาะสมแล้ว การคัดเลือกนักเรียนให้เรียนวิชาเกษตรได้กำหนดรายวิชาที่จะเปิดสอนแล้วให้นักเรียนเลือกขนาดกลุ่มของนักเรียนที่เรียนมีความเหมาะสมดีแล้ว ห้องเรียนไม่มีเป็นของหมวดเกษตรโดยเฉพาะ ต้องใช้ห้องเรียนที่ว่าง ได้ร่วมมือแปลงเกษตรมีการจัดพื้นที่ปฏิบัติงานเกษตรเป็นส่วนใหญ่ สาเหตุที่ไม่จัดเพราะพื้นที่แคบ ไม่มีพื้นที่เพียงพอ แต่ละรายวิชาจัดพื้นที่น้อยกว่า 1 ไร่ การกำหนดเนื้อหาและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะจัดเองโดยวิเคราะห์หลักสูตรและรวบรวมเนื้อหาจัดทำแผนการสอนล่วงหน้าตลอดภาคเรียน ในการเรียนการสอน ครูเกษตรส่วนใหญ่จะใช้ของจริง การจัดซื้อวัสดุฝึกวิชาเกษตรจะทำโครงการเสนอตามปีงบประมาณ/ปีการศึกษา เพื่อขออนุมัติผู้บริหารโรงเรียนก่อน นักเรียนที่เรียนวิชาเกษตรมีความตั้งใจแต่ไม่มาก

ปัญหาและอุปสรรคการเรียนการสอนวิชาเกษตร พบว่ามีปัญหาเรื่องพื้นที่น้อยหรือไม่เพียงพอและขาดงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุฝึกงานเกษตร ในส่วนของสื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนมีปัญหาคือมีแต่จำนวนไม่เพียงพอ และสถานที่เก็บวัสดุอุปกรณ์ไม่มี

ความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร ต้องการอบรมเพิ่มเติมทางด้านเทคนิคการสอน ต้องการอบรมเพิ่มทางการเกษตรทางด้านพืช ต้องการปรับปรุงบุคลากรในด้านการพูดและต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทสาขาวิชาเอกการบริหาร เทคโนโลยีภูมิทัศน์ ต้องการให้โรงเรียนแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดอาคารสถานที่ปฏิบัติเพิ่มให้เพียงพอสื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนคือ วี ดี โอ ต้องการให้ผู้บริหารสนับสนุนในด้านงบประมาณเพื่อจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ และต้องการให้ศึกษานิเทศก์จัดอบรมการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

การทำปัญหาพิเศษครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ลงด้วยดีได้นั้นเนื่องจากได้รับความช่วยเหลือจากหลายฝ่าย โดยเฉพาะ ดร.นพคุณ ศิริวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำและสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา ติดตามแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในขณะทำปัญหาพิเศษ โดยให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ในการทำปัญหาพิเศษให้ลุล่วงไปด้วยดี เรียบร้อยสมบูรณ์ ผู้จัดทำปัญหาพิเศษขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณอาจารย์วิลาวรรณ วงศ์ลังกา ฝ่ายวิชาการและฝ่ายวิจัย สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ และผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ขอขอบพระคุณทุก ๆ ท่านที่ให้ความสนใจช่วยเหลือแนะนำ และจัดพิมพ์จนปัญหาพิเศษสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี
คุณความดีของปัญหาพิเศษเล่มนี้ขอมอบแด่บิดา มารดา ครู-อาจารย์และพี่ ๆ

สุรัตน์ ชูอาวุธ
มีนาคม 2538

สารบัญ

	หน้า
เนื้อหาความย่อปัญหาพิเศษ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญตาราง	จ
บทที่	
1. บทนำ	
1.1 ความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	2
1.4 ประโยชน์ที่ได้รับ	4
1.5 คำนีสามศัพท์	4
2. การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ความหมายของครู	5
2.2 การพัฒนาคุณภาพของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร	6
2.3 ภาระหน้าที่ของครูเกษตร	6
2.4 โครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษา	7
2.5 การจัดการศึกษาวิชาเกษตรกรรมในกรมสามัญศึกษา	7
2.6 ปัญหาการจัดการศึกษาเกษตรกรรมในกรมสามัญศึกษา	8
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
2.8 ความต้องการด้านพัฒนาการ เรือนการสอนวิชาเกษตรกรรม	11

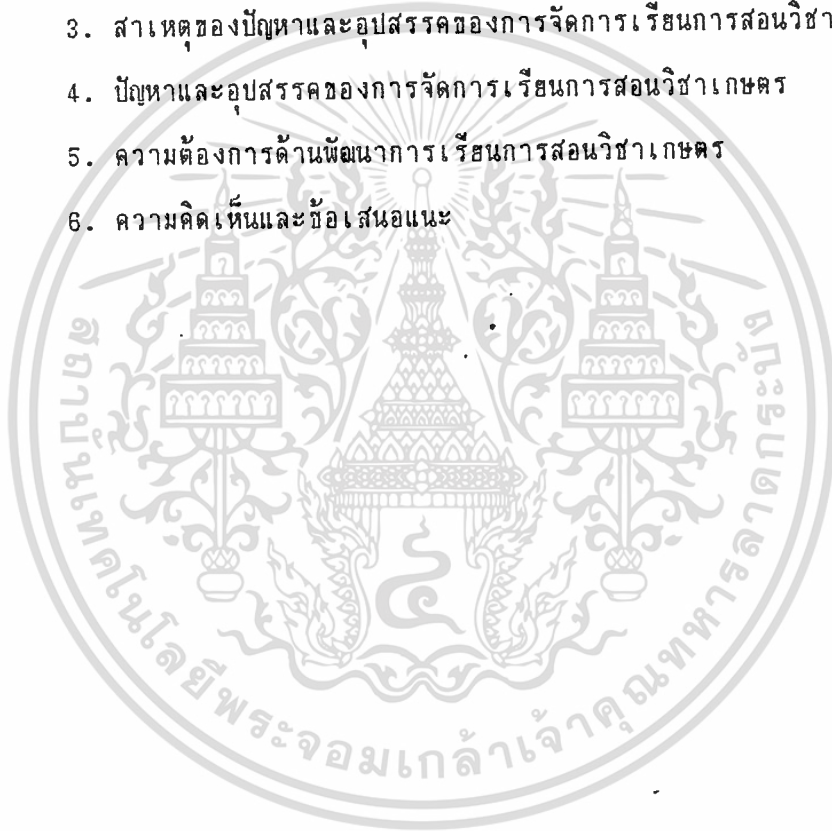
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

3. วิธีการดำเนินการวิจัย	
3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	13
3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	16
3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	16
3.2.2 วิธีการดำเนินการสร้างแบบสอบถาม	16
3.2.3 การทดลองใช้แบบสอบถาม	16
3.2.4 วิธีส่งแบบสอบถาม	17
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย	
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล	18
4.2 ผลการวิจัย	19
5. สรุปและข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	49
5.2 ข้อเสนอแนะ	54
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	19
2. สภาพทั่วไปของการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร	28
3. สาเหตุของปัญหาและอุปสรรคของการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร	35
4. ปัญหาและอุปสรรคของการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร	38
5. ความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร	41
6. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	47

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

การศึกษานับเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสร้างคน ที่จะสามารถทำการพัฒนาทั้งใน ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรมได้อย่างสมดุล สอดคล้องและเหมาะสม กับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศ ดังนั้นจุดมุ่งหมายของการศึกษาคือ การ พัฒนาพลเมืองของประเทศใน 2 ด้านคือ พัฒนาในด้านคุณสมบัติของความเป็นมนุษย์ที่มีปัญญา และมีคุณธรรม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ หรือเป็นกำลังแรงงานสำหรับการ พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่อไป (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2532:7)

เนื่องจากการเกษตรเป็นอาชีพหลักและมีความจำเป็นอย่างยิ่งของประเทศไทยและมีการจัดการเรียนการสอนอยู่ในสถาบันการศึกษาหลายระดับ สำหรับการเรียนการสอนวิชา เกษตรในระดับมัธยมศึกษา มีหลักสูตรและมีครูผู้สอนที่รับผิดชอบการสอนวิชานี้ ซึ่งยังไม่มี ความแน่ชัดว่าได้บรรลุผลสัมฤทธิ์หรือไม่แต่ที่ปรากฏในปัจจุบันคือนักเรียนไม่ได้ให้ความสนใจ โดยเฉพาะการศึกษาวิชาเกษตรต่อในระดับสูงขึ้นไป หรือนำความรู้ทางการเกษตรไปใช้ในการ ประกอบอาชีพ สังเกตได้จากนักเรียนที่จบการศึกษามักจะไปศึกษาต่อในสาขาอื่นที่ไม่ใช่ สาขาวิชาเกษตร ปัญหาดังกล่าวอาจเป็นไปได้ว่าครูผู้สอนมีปัญหาด้านการสอนเช่น การขาด แคลนเครื่องมืออุปกรณ์การสอนวิชาเกษตรหรือความไม่เข้าใจในหลักสูตร การจัดการระบบการ เรียนการสอนที่ไม่มีคุณภาพหรืออาจจะเป็นเพราะครูผู้สอนยังต้องการความรู้ความเข้าใจใน ทางวิชาเกษตรโดยตรง (พยุ่ง ตั้งสมบูรณ์. 2535:7)

ฉะนั้นเพื่อให้ทราบสาเหตุอันแท้จริง จึงได้ทำการศึกษาความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรตามหลักสูตรมัธยมศึกษาในจังหวัด เชียงใหม่ เพราะเป็นโรงเรียนมัธยมที่ทำการสอนวิชาเกษตรตามหลักสูตรมัธยมศึกษาของ กรมสามัญศึกษา และประชากรในจังหวัดมีจำนวนมากที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แต่ยังขาดความรู้เกี่ยวกับการเกษตรแผนใหม่ ดังนั้นเพื่อช่วยแก้ปัญหาเหล่านี้ คือการจัดให้มีการเรียนการสอนวิชาเกษตรในโรงเรียนจึงพิจารณาตามหลักสูตรและได้มีการจัดกลุ่มวิชาเลือก เพราะจัดตามการดำรงชีวิตและความเหมาะสมสำหรับท้องถิ่น ฉะนั้นการสอนวิชาเกษตรในโรงเรียนยังไม่มีผู้วิจัยหรือศึกษาว่าลักษณะการสอน ปัญหา อุปสรรคความต้องการของครู-อาจารย์เกี่ยวกับการสอนและแนวทางการสอนรวมทั้งแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการสอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา ดังนั้นจึงเห็นสมควรให้มีการศึกษาดังกล่าว เพื่อจะได้ทราบลักษณะการสอน ปัญหา อุปสรรคและความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาเกษตรให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาให้ดียิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อสำรวจปัญหาและอุปสรรคด้านการสอนวิชาเกษตรและการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อสำรวจความต้องการของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่
3. เพื่อใช้ผลการวิจัยเสนอแนะแก่ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อการผลิตครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรให้มากยิ่งขึ้น

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้จะทำการศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค ความต้องการ และความคิดเห็นด้านการพัฒนาการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาของเขตการศึกษาที่ 8 จังหวัดเชียงใหม่ โดยทำการศึกษาในประชากรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนทั้งหมด 39 โรงเรียน และมีจำนวนครูทั้งหมด 123 คน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.อำเภอเมือง	มี 7 โรงเรียน	จำนวนครูเกษต	31 คน
2.อำเภอจอมทอง	มี 2 โรงเรียน	จำนวนครูเกษต	5 คน
3.อำเภอเชิงดาว	มี 3 โรงเรียน	จำนวนครูเกษต	4 คน
4.อำเภอดอยสะเก็ด	มี 1 โรงเรียน	จำนวนครูเกษต	7 คน
5.อำเภอแม่แตง	มี 3 โรงเรียน	จำนวนครูเกษต	8 คน
6.อำเภอฝาง	มี 1 โรงเรียน	จำนวนครูเกษต	5 คน
7.อำเภอแม่ริม	มี 3 โรงเรียน	จำนวนครูเกษต	9 คน
8.อำเภอพร้าว	มี 1 โรงเรียน	จำนวนครูเกษต	2 คน
9.อำเภอแม่แจ่ม	มี 1 โรงเรียน	จำนวนครูเกษต	1 คน
10.อำเภอแม่อาว	มี 1 โรงเรียน	จำนวนครูเกษต	2 คน
11.อำเภอแม่วาง	มี 1 โรงเรียน	จำนวนครูเกษต	5 คน
12.อำเภอสันกำแพง	มี 2 โรงเรียน	จำนวนครูเกษต	11 คน
13.อำเภอสันทราย	มี 1 โรงเรียน	จำนวนครูเกษต	5 คน
14.อำเภอสันป่าตอง	มี 2 โรงเรียน	จำนวนครูเกษต	10 คน
15.อำเภอสะเมิง	มี 1 โรงเรียน	จำนวนครูเกษต	1 คน
16.อำเภออมก๋อย	มี 2 โรงเรียน	จำนวนครูเกษต	1 คน
17.อำเภอฮอด	มี 1 โรงเรียน	จำนวนครูเกษต	2 คน
18.อำเภอดอยเต่า	มี 1 โรงเรียน	จำนวนครูเกษต	1 คน
19.อำเภอสารภี	มี 1 โรงเรียน	จำนวนครูเกษต	3 คน
20.อำเภอหางดง	มี 1 โรงเรียน	จำนวนครูเกษต	5 คน
21.อำเภอเวียงแหง	มี 1 โรงเรียน	จำนวนครูเกษต	1 คน
22.อำเภอไชยปราการ	มี 1 โรงเรียน	จำนวนครูเกษต	2 คน
23.หมู่บ้านนอกเขตเทศบาลและเขตสุขาภิบาล	มี 1 โรงเรียน	จำนวนครูเกษต	1 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการจัดอบรมครูเกษตรกรในการที่จะพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำมาจัดอุปกรณ์การเรียนการสอนได้ตรงตามที่ครูเกษตรกรต้องการ
3. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า วิจัยของนักศึกษาครุศาสตร์เกษตร ในรุ่นต่อ ๆ ไป
4. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำมาปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่ครูเกษตรกรต้องการ

1.5 คำนิยามศัพท์

"โรงเรียนมัธยมศึกษา" หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 8 จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

"ครู-อาจารย์เกษตร" หมายถึง ผู้ทำหน้าที่สอนวิชาเกษตรกรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 8 จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

"วิชาเกษตรกรรม" หมายถึง วิชาที่จัดอยู่ในประเภทกลุ่มวิชาการงานและอาชีพ ซึ่งเป็นวิชาที่ศึกษาถึงขบวนการปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ ตลอดจนการดำเนินการธุรกิจที่เกี่ยวข้องเพื่อให้รู้จักวิธีการผลิตพืชและสัตว์ให้เป็นประโยชน์ต่อมนุษย์มากที่สุด ซึ่งเปิดสอนตามหลักสูตรมัธยมศึกษา พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

"การเรียนการสอน" หมายถึง การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้เป็นไปตามหลักสูตรและประมวลการสอน รวมทั้งการจัดตัวบุคคลในการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

"ความต้องการ" หมายถึง การแสดงออกซึ่งความปรารถนาที่จะเป็นเจ้าของ หรือเพื่อที่จะใช้ประโยชน์จากวัสดุสิ่งของนั้น เช่น ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดเชียงใหม่

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบเอกสารในหัวข้อต่อไปนี้คือ

1. ความหมายของครู
2. การพัฒนาคุณภาพของครู-อาจารย์เกษตร
3. ภาระหน้าที่ของครูเกษตร
4. โครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษา
5. การจัดการศึกษาวิชาเกษตรกรรมในกรมสามัญศึกษา
6. ปัญหาการจัดการศึกษาเกษตรในโรงเรียน
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. ความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรม

2.1 ความหมายของครู

คำว่า "ครู" มาจาก ครู (ธาตุ) ซึ่งแปลว่าหนัก หมายความว่า ครู คือผู้ที่มีภาระหนัก "ครู" มาจากคำว่าคารวะ หรือเคารพ ครูคือผู้รับความเคารพ ท่านพุทธทาสภิกขุได้อธิบายความหมายคำว่า "ครู" คือ ผู้นำอันดีงามทางด้านจิตและวิญญาณจึงเป็นผู้ยกฐานะทางวิญญาณของโลก โลกจึงต้องยกย่องครู ครูจึงต้องเสียสละ ต้องปฏิบัติหน้าที่โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ซึ่งเป็นปาฐกพิเศษให้แก่ชุมชนส่งเสริมจริยศึกษา ณ หอประชุมคุรุสภาเมื่อวันที่ 5 มกราคม 2505 (ไกรนุช ศิริพล, 2531:1)

ลัดดา เสนาวงศ์ (2528:8)กล่าวไว้ว่า ครูเป็นผู้ยกวิญญาณของโลกให้สูงขึ้น เป็นแบบอย่างที่ดีของเยาวชน เป็นที่สังคมมอบความไว้วางใจ ให้การอบรมสั่งสอนบุตรหลานเพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พระราชันท์มนี แห่งวัดชลประทานรังสฤษดิ์ ได้กล่าวถึงครูไว้เป็นของขวัญปีใหม่ พ.ศ.2525 ว่า"การเป็นครูนั้นเป็นงานหนัก เป็นงานที่ต้องเสียสละเพื่อประโยชน์แก่ผู้อื่น ฉะนั้นอุดมการณ์ของครูอยู่ที่การเสียสละเพื่อศิษย์สิ่งที่ครูได้รับตอบแทนก็คือความเป็นปฐพีสุขบุคคลของโลก (ไกรนุช ศิริพูล, 2531:2)

ความหมายของครูนั้นยังมีอีกมากมายหลายท่าน แต่เท่าที่ได้กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า "ครู" หมายถึงผู้อบรม สั่งสอน ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์ เป็นผู้ที่มีความประพฤติดีควรแก่การเคารพบูชาของลูกศิษย์

ส่วนความหมายของครูเกษตร รมณีย์ อภาภิรม (2531:8)ครูที่สอนในวิชาชีพเกษตร ซึ่งต้องมีความอดทน และเสียสละ

2.2 การพัฒนาคุณภาพของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร

ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรจะต้องมีความรู้และทักษะต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนเองให้รอบรู้อยู่เสมอ สามารถที่จะร่วมแก้ไขปัญหาของเกษตรกรและของตนเอง บางครั้งจะเห็นได้ว่าปริมาณงานของครู-อาจารย์ผู้สอนคนหนึ่งต้องรับผิดชอบหลายวิชาทำให้ขาดความชำนาญในเรื่องที่ตนไม่ถนัด ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความรู้ความสามารถและทักษะเพิ่มเติมในสิ่งที่ขาดอยู่จะได้ นำความรู้ต่าง ๆ ไปสอน

รัชนี้ สมนสา (2525:13-15) ได้อ้างถึงจุฬารัตน์ เตชะเขี้ยวเลิศ (2525:15)ซึ่งกล่าวไว้ว่าครูจะต้องได้รับการอบรมให้มีความรักและชื่อเสียงต่ออาชีพของตนเองและต่อสังคมเป็นคนที่มีความกระตือรือร้น ใฝ่หาความรู้ใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลาเป็นการเสียสละและต้องมีหลักการที่จะต้องให้การศึกษาแก่ประชาชนแม้จะอยู่ในหรือนอกระบบโรงเรียนก็ตาม

2.3 ภาระหน้าที่ของครู

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2532:479) ได้กล่าวถึงการมอบหมายและความรับผิดชอบของครูเกษตรคือ ภาระหน้าที่ของครูเกษตรนั้นนอกจากในด้านการสอนแล้ว ยังต้องมี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หน้าที่ด้านอื่น ๆ อีกหลายอย่าง เช่นการดูแลแปลงพืช คอกสัตว์ เรือนเพาะชำ โรงฝึกงาน บ่อปลา เครื่องมืออุปกรณ์ การนิเทศก์โครงการเกษตรภายใต้การนิเทศก์ที่บ้านนักเรียน เป็นต้น นอกจากนั้นยังต้องช่วยงานอื่น ๆ ของโรงเรียนเป็นส่วนรวมอีกด้วยการมอบหมาย ภาระกิจและหน้าที่แก่ครูเกษตรแต่ละคนจึงต้องพิจารณาอย่างรอบคอบเพราะการที่ครูเกษตร ต้องรับผิดชอบงานอื่นหลายด้านเกินไปจะทำให้งานไม่มีประสิทธิภาพ และจะเป็นผลเสียต่อ การเรียนของนักเรียนในที่สุดนอกจากนี้การรับผิดชอบงานหนักมากเกินไปย่อมทำให้ครูเกษตร เสียขวัญและกำลังใจ อีกทั้งภาระหน้าที่ของครูเกษตรนั้นแตกต่างจากครูอื่น ๆ เพราะงานที่ ครูเกษตรรับผิดชอบนั้นอาจจะต้องดูแลตลอดเวลา เช่นการดูแลเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ ต้องมีการ ให้น้ำให้อาหารอย่างสม่ำเสมอ การปลูกพืชก็เช่นเดียวกันต้องมีการรดน้ำใส่ปุ๋ยกำจัดวัชพืช และศัตรูพืชตลอดเวลา งานของครูเกษตรจึงเป็นงานที่ไม่มีวันหยุด

2.4 โครงสร้างของหลักสูตรมัธยมศึกษา

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายมีหลักการดังนี้

1. เป็นการศึกษาเพื่อเพิ่มความรู้และทักษะ เฉพาะด้านที่สามารถนำไปประกอบอาชีพให้ สอดคล้องกับสภาวะ เศรษฐกิจและสังคม
2. เป็นการศึกษาที่สนองต่อการพัฒนาอาชีพในท้องถิ่นหรือการศึกษาต่อ
3. เป็นการศึกษาที่ส่งเสริมการนำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ท้องถิ่นและประเทศชาติ

วิชาเกษตรอยู่ในหมวดวิชาอาชีพ กลุ่มงานเกษตรกรรมซึ่งวิชาอาชีพตามโครงสร้าง หลักสูตรกำหนดให้ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาเลือกเรียนเป็นวิชาเลือกเสรี การจัดให้นักเรียน เรียนวิชาชีพเพราะประชากรวัยมัธยมศึกษาเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศโดย เฉพาะในแง่การพัฒนากำลังคนที่เป็นแรงงานระดับกลาง จึงจำเป็นต้องเตรียมพัฒนาคนเข้า สู่อชีพ หรือจะพัฒนาให้เป็นกำลังระดับวิชาชีพชั้นสูงต่อไป

2.5 การจัดการศึกษาวิชาเกษตรกรรมในกรมสามัญศึกษา

กรมสามัญศึกษาจัดการศึกษาทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา แต่เดิมนั้นกรมสามัญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศึกษาจัดการศึกษาด้านวิชาสามัญไม่เปิดสอนวิชาชีพ แต่ปรากฏว่าเปิดสอนวิชาชีพในโรงเรียนสายสามัญนั้นมีข้อบกพร่อง คือเด็กที่จบการศึกษาออกไปแล้วไม่สามารถประกอบอาชีพได้ กรมสามัญจึงเริ่มโครงการโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบประสมชั้นในปี พ.ศ. 2504 และทดลองเปิดสอนแผนกอาชีพเกษตรชั้นในโรงเรียนมัธยมศึกษาในระดับอำเภอ ระหว่างปี พ.ศ. 2505 - 2507 กรมสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการ (อ้างในชวนพิศ แซ่ห่วน. 2527:9)

หลังจากเสร็จสิ้นการทดลองเปิดโรงเรียนมัธยมแบบประสมนี้ปรากฏว่า นักเรียนสามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น จนกระทั่งปัจจุบันนี้วิชาอาชีพเกษตรก็เป็นรายวิชาหนึ่งของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533)

2.6 ปัญหาการจัดการศึกษาเกษตรในโรงเรียน

กำจัด เกลี้ยงจันทร์ (2522:89) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาเกษตรว่ามีข้อบกพร่องหลายประการคือ

1. ปรัชญาและนโยบายในการจัดการศึกษาด้านการเกษตรกรรมไม่ชัดเจน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้จุดมุ่งหมายของหลักสูตร การเรียนการสอนคลุมเครือไปด้วย
2. การสอนวิชาเกษตรไม่สอดคล้องกับชีวิตจริงในสังคม ทั้งนี้เพราะสถานศึกษาแต่ละแห่งมีเนื้อที่จำกัด ฉะนั้นการฝึกปฏิบัติจึงไม่อาจทำให้สมจริงได้ทำให้นักเรียนไม่สามารถออกไปแก้ปัญหาได้จึงขาดความเชื่อมั่นในตนเอง
3. ประชากรขาดความมั่นใจในคุณภาพของโรงเรียนจึงไม่นิยมให้เด็กตนเรียนด้านวิชาชีพ

สุวิทย์ ศิลปสุวรรณ(2523:34-37)อ้างถึง พิทยา ขวัญทอง(2523;11-16) การสอนวิชาเกษตรกรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษามีปัญหาอยู่มากและเป็นอุปสรรคในการดำเนินงานการสอนวิชาเกษตรซึ่งพอจะแยกแยะปัญหาได้ดังนี้

1. ปัญหาเกี่ยวกับการขาดพื้นที่ทำการเกษตร เป็นปัญหาทั้งโรงเรียนในเมืองและโรงเรียนเปิดใหม่
2. ปัญหาเรื่องน้ำที่จะใช้เพื่อการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ชุดเครื่องมืออุปกรณ์ที่จะใช้ทำการเกษตร
4. ชุดสถานเพาะชำ
5. ชุดแคลนอาคารเรียนเกษตร
6. ปัญหาการขาดตำราเรียน คู่มือ อุปกรณ์การสอนต่าง ๆ
7. โรงเรียนได้รับเงินสนับสนุนการสอนเกษตรน้อย
8. นักเรียนไม่มีทุนในการจัดทำโปรแกรมการผลิตทางการเกษตรตามที่ได้เล่าเรียนมา
9. ครูเกษตรทำการสอนภาคทฤษฎีมากกว่าภาคปฏิบัติ
10. ผู้ปกครองและชุมชนไม่สนับสนุนให้บุตรหลานของตนเรียนเกษตร
11. ครูเกษตรขาดความรักในอาชีพครูเกษตรอย่างแท้จริง
12. ปัญหาค่าตอบแทนความดีความชอบที่ครูเกษตรควรจะได้รับ
13. ปัญหาการศึกษาต่อหรือการฝึกอบรมโอกาสที่ครูเกษตรจะได้ศึกษาต่อมีน้อย

จากปัญหาดังกล่าวจึง เป็นข้อที่น่าพิจารณาว่าปัญหาเหล่านี้จะเป็นตัวแปรที่เป็นผลทำให้การจัดการเรียนการสอนเกษตรไม่เป็นไปตามหลักการและวัตถุประสงค์หรือไม่ ซึ่งเป็นปัญหาที่มีผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนเกษตรในโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนทางการศึกษาเกษตรสามารถจัดให้แก่กันได้หลายรูปแบบแตกต่างกันไปตามความสามารถของครู-อาจารย์ผู้สอน สภาพแวดล้อม งบประมาณ อุปกรณ์การสอน ตลอดจนเวลาในการปฏิบัติ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนทางการศึกษาเกษตรไว้ดังนี้

กองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ (2523:81-87) ได้ทำการประเมินผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในปีการศึกษา 2522 ซึ่งทำการศึกษาแล้วพบว่า ผลของการศึกษาที่สำคัญสรุปได้ ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่าสามารถปฏิบัติตามหลักสูตรในระดับปานกลาง โดย

มีปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญคือ

1. ครูผู้สอนขาดความต้องการของหลักสูตรในเรื่องของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและยังคิดการสอนแบบเดิมไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตามความต้องการของหลักสูตร
2. ไม่สนองความต้องการของหลักสูตรในเรื่องการสอนวิชาชีพได้เพราะขาดสถานที่ฝึกงานอาชีพ สถานประกอบการไม่ให้ความร่วมมือ และค่าใช้จ่ายสูง
3. ขาดอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม
4. หลักสูตรกำหนดเนื้อหาไม่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น และครูไม่สามารถดัดแปลงให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่นได้เพราะกลัวความไม่ต่อเนื่องของหลักสูตร
5. หลักสูตรมีเนื้อหามากเกินไปสอนไม่ทัน
6. เนื้อหาหลักสูตรไม่เอื้ออำนวยต่อการออกไปประกอบอาชีพได้จริง
7. เนื้อหาหลักสูตรไม่เอื้ออำนวยและไม่มีความต่อเนื่องในการศึกษาในชั้นสูงต่อไป

วิรัตน์ คำสุวรรณ (2532:16) อ่างทิพย์วราภรณ์ สนะพันธ์ (2525:162) ได้ศึกษาถึงสภาพวิธีการสอนวิชาเกษตรของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาพบว่าครู-อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้วิธีการสอนแบบบรรยายแล้วให้นักเรียนจด ได้เสนอแนะว่าเป็นวิธีการสอนที่ไม่เหมาะสมนัก เพราะนักเรียนไม่มีโอกาสได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง วิธีการสอนที่นักเรียนชอบมากที่สุดคือการสอนแบบบรรยายประกอบการสาธิต ซึ่งนักเรียนมีโอกาสดูได้เห็นจากปฏิบัติของจริงทำให้การเรียนน่าสนใจ

สุทธิชาย ปรีชายศ (2532:16) ได้ทำการวิจัยในเรื่องความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมแบบประสม แบบ 1 กรมสามัญศึกษา เกี่ยวกับการศึกษาเกษตรกรรมซึ่งมีทั้งหมด 20 โรงเรียน สรุปได้ว่า ผู้บริหารเข้าใจโครงการเกษตรภายใต้การนิเทศก์ ชุมชนเกษตรกรรมในอนาคตแห่งประเทศไทย และมีความเห็นว่าการทำโครงการเกษตรภายใต้การนิเทศก์ควรจัดทำทั้งที่บ้านและโรงเรียน วิชาที่เปิดสอนควรให้เหมาะสมกับความต้องการและสภาพท้องถิ่น ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคลากรมีความเห็นว่าครูเกษตรมีน้อย ส่วนปัญหาในการจัดการศึกษาเกษตรกรรม สวัสดิการ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ นักเรียน และเรื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งบประมาณกับการจัดโครงการเกษตรต่าง ๆ

ไชสุดา ตูลพงษ์ (2525:69) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการสอนงานเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ได้สรุปปัญหาการจัดกิจกรรมการสอนวิชางานเกษตรว่า

1. ครู-อาจารย์สอนงานเกษตรใช้วิธีการสอนเป็นกลุ่มมาก ได้แก่การสาธิตประกอบการบรรยายให้นักเรียนดูของจริงแล้วบรรยาย

2. การใช้สื่อการสอนของครูเกษตรเพื่อประกอบการสอนได้มากคือ ของจริง รองลงมาคือรูปภาพ เครื่องมือการเกษตร

3. พื้นที่สำหรับปฏิบัติงานเกษตรมีปัญหามากในการเรียนการสอน รองลงมาคือครูไม่มีความรู้ทางการเกษตร และไม่มีเวลาเพียงพอในการเตรียมการสอน

2.8 ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร

ความต้องการข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาเกษตร จากทำวิจัยถึงความต้องการในการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรพบว่ามีความต้องการการศึกษาต่อระดับปริญญาสูงชันมีมาก เพื่อจะมีความรู้และประสบการณ์ นำไปสอนวิชาเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และต้องการให้สถาบันที่จัดการศึกษามีให้ครูเกษตรจัดคณาจารย์ไปช่วยนิเทศก์ส่งเสริมและแนะนำ เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง (ละเมียด ดอกไม้. 2536:40)

จากการศึกษาพบว่าครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษาของจังหวัดฉะเชิงเทรา เขต 1 มีความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรโดยส่วนมากแล้วมีความต้องการอยู่ในระดับมาก และยังพบว่ามีความต้องการมากที่สุดซึ่งมีการจัดเรียงลำดับไว้ดังนี้

อันดับที่ 1 ความต้องการให้โรงเรียนจังหวัดจัดอัตรากำลังเพื่อให้ครู-อาจารย์จบการศึกษาด้านศึกษาศาสตร์เกษตรโดยตรงมาบรรจุเป็นครูรับผิดชอบในการจัดการเรียน

การสอนวิชาเกษตรเป็นประจำในโรงเรียน อย่างน้อย 2-3 คน (4.55)

อันดับที่ 2 ความต้องการให้สถาบันหรือมหาวิทยาลัยที่จัดการศึกษาฝึกหัดครูเกษตรส่งนักศึกษาไปฝึกสอนวิชาเกษตรในโรงเรียนของท่านทุกปีการศึกษา (4.02)

อันดับที่ 3 ความต้องการงบประมาณค่าใช้จ่ายต่าง ๆ หมวดวิชาหรือสาขาวิชาควรได้รับการพิจารณาเป็นกรณีพิเศษและมีปริมาณเพียงพอ (3.86) (พยุ่ง ตั้งสมบูรณ์ 2536:42)

ได้ทำการศึกษาวิจัยความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของ ครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาจังหวัดนนทบุรีศึกษาจังหวัดนนทบุรีพบว่า ครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรมีความต้องการที่จะพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาหลายด้านคือการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับท้องถิ่นและให้นักเรียนมีการจัดองค์การหรือชมรมส่งเสริมกิจกรรมด้านการเกษตร ส่วนการพัฒนาตนเองมีความต้องการมากที่จะเข้าฝึกอบรมด้านความรู้ความสามารถที่เกี่ยวกับทักษะการเกษตรเฉพาะอย่าง (อิทธิธา การ์ตัน. 2536:43)

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรกรรมในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีจำนวนประชากรทั้งหมด 123 คน คือกลุ่มครู-อาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีทั้งสิ้น 39 โรงเรียน ดังนี้

1. อำเภอเมือง มี 7 โรงเรียนคือ

1.1 โรงเรียนกาวิละวิทยาลัย	มีจำนวนครูเกษตร	10 คน
1.2 โรงเรียนหอพระ	มีจำนวนครูเกษตร	4 คน
1.3 โรงเรียนวัดโนนทิวชัย	มีจำนวนครูเกษตร	8 คน
1.4 โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย	มีจำนวนครูเกษตร	6 คน
1.5 โรงเรียนโสตศึกษาอนุสารสุนทร	มีจำนวนครูเกษตร	1 คน
1.6 โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ	มีจำนวนครูเกษตร	1 คน
1.7 โรงเรียนกาวิละอนุกุล	มีจำนวนครูเกษตร	1 คน

2. อำเภอจอมทอง มี 2 โรงเรียนคือ

2.1 โรงเรียนจอมทอง	มีจำนวนครูเกษตร	4 คน
2.2 โรงเรียนสองแคววิทยาคม	มีจำนวนครูเกษตร	1 คน

3. อำเภอเชียงดาว มี 3 โรงเรียนคือ

3.1 โรงเรียนเชียงดาววิทยาคม	มีจำนวนครูเกษตร	2 คน
3.2 โรงเรียนอรุโณทัยวิทยาคม	มีจำนวนครูเกษตร	1 คน
3.3 โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ เชียงดาว	มีจำนวนครูเกษตร	1 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 4.อำเภอดอยสะเก็ด มี 1 โรงเรียนคือ
- 4.1 โรงเรียนดอยสะเก็ดวิทยาคม มีจำนวนครูเกษต 7 คน
- 5.อำเภอแม่แตง มี 3 โรงเรียนคือ
- 5.1 โรงเรียนแม่แตง มีจำนวนครูเกษต 4 คน
- 5.2 โรงเรียนแม่หอพระวิทยาคม มีจำนวนครูเกษต 1 คน
- 5.3 โรงเรียนสันป่ายางวิทยาคม มีจำนวนครูเกษต 3 คน
- 6.หมู่บ้านนอกเขตเทศบาลและสขากิบาล มี 1 โรงเรียนคือ
- 6.1 โรงเรียนสันติสุข มีจำนวนครูเกษต 1 คน
- 7.อำเภอฝาง มี 1 โรงเรียนคือ
- 7.1 โรงเรียนฝางชนูปถัมภ์ มีจำนวนครูเกษต 5 คน
- 8.อำเภอแม่ริม มี 3 โรงเรียนคือ
- 8.1 โรงเรียนแม่ริมวิทยาคม มีจำนวนครูเกษต 4 คน
- 8.2 โรงเรียนนามินทรราชูทิศพายัพ มีจำนวนครูเกษต 3 คน
- 8.3 โรงเรียนศูนย์ศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่
- 9.อำเภอพร้าว มี 1 โรงเรียนคือ
- 9.2 โรงเรียนพร้าววิทยาคม มีจำนวนครูเกษต 2 คน
- 10.อำเภอแม่แจ่ม มี 1 โรงเรียนคือ
- 10.1 โรงเรียนแม่แจ่ม มีจำนวนครูเกษต 1 คน
- 11.อำเภอแม่อาว มี 1 โรงเรียนคือ
- 11.1 โรงเรียนแม่อาววิทยาคม มีจำนวนครูเกษต 2 คน
- 12.อำเภอแม่วาง มี 1 โรงเรียนคือ
- 12.1 โรงเรียนบ้านภาควิทยาคม มีจำนวนครูเกษต 5 คน
- 13.อำเภอสันกำแพง มี 2 โรงเรียนคือ
- 13.1 โรงเรียนสันกำแพง มีจำนวนครูเกษต 10 คน
- 13.2 โรงเรียนออนเหนือ มีจำนวนครูเกษต 1 คน
- 14.อำเภอสันทราย มี 1 โรงเรียนคือ
- 14.1 โรงเรียนสันทรายวิทยาคม มีจำนวนครูเกษต 5 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

15. อำเภอสันป่าตอง มี 2 โรงเรียนคือ		
15.1	โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม	มีจำนวนครูเกษตร 7 คน
15.2	โรงเรียนน้ำบ่อหลวงวิทยาคม	มีจำนวนครูเกษตร 3 คน
16. อำเภอสะเมิง มี 1 โรงเรียนคือ		
16.1	โรงเรียนสะเมิงวิทยาคม	มีจำนวนครูเกษตร 1 คน
17. อำเภออมก๋อย มี 2 โรงเรียนคือ		
17.1	โรงเรียนแม่ต๋นวิทยาคม	มีจำนวนครูเกษตร 1 คน
17.2	โรงเรียนอมก๋อยวิทยาคม	มีจำนวนครูเกษตร 1 คน
18. อำเภอฮอด มี 1 โรงเรียนคือ		
18.1	โรงเรียนฮอดพิทยาคม	มีจำนวนครูเกษตร 2 คน
19. อำเภอดอยเต่า มี 1 โรงเรียนคือ		
19.1	โรงเรียนดอยเต่าวิทยาคม	มีจำนวนครูเกษตร 1 คน
20. อำเภอสารภี มี 1 โรงเรียนคือ		
20.1	โรงเรียนสารภีพิทยาคม	มีจำนวนครูเกษตร 3 คน
21. อำเภอหางดง มี 1 โรงเรียนคือ		
21.1	โรงเรียนหารดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์	มีจำนวนครูเกษตร 5 คน
22. กิ่งอำเภอเวียงแหง มี 1 โรงเรียนคือ		
22.1	โรงเรียนเวียงแหงวิทยา	มีจำนวนครูเกษตร 1 คน
23. กิ่งอำเภอไชยปราการ มี 1 โรงเรียนคือ		
23.1	โรงเรียนไชยปราการ	มีจำนวนครูเกษตร 2 คน
		รวมทั้งหมด 123 คน

ในการวิจัยครั้งนี้ไม่มีการสุ่มตัวอย่าง เนื่องจากประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนน้อย จึงใช้ประชากรทั้งหมด

3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. สภาพทั่วไปของการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร
3. ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร
4. ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร
5. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร

3.2.1 วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถาม

วิธีการสร้างแบบสอบถามมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าวิธีการสร้างแบบสอบถามจากตำรา การสร้างแบบสอบถาม การวิจัย วิทชนิพนธ์และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เพื่อให้เหมาะสมในการเก็บข้อมูลให้ได้ตามวัตถุประสงค์
2. ศึกษาลักษณะพื้นฐานของข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 8 โดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่ เช่น จำนวนโรงเรียน จำนวนครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร
3. ศึกษารายงานการวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง
4. จัดประชุม นำแบบสอบถามของผู้ทำการวิจัยแต่ละคนที่ทำการวิจัยเรื่องความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาของประเทศไทย นำมารวมกันแล้วจึงสร้างแบบสอบถามที่เป็นมาตรฐานเดียวกันให้ผู้ทำการวิจัยไปใช้ในแต่ละจังหวัดที่ทำการวิจัยอยู่

3.2.3 การทดลองใช้แบบสอบถาม

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยทั่วประเทศจึงเป็นการวิจัยแบบกว้าง มีผู้ทำการวิจัยเรื่องเดียวกันหลายคน และได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับศึกษานิเทศก์ ของกรมสามัญศึกษา และครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ

ศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ของโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย เป็นผู้ตอบแบบสอบถามด้านการค้า เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์โดยการสงวนลิขสิทธิ์ของเจ้าของเอกสารนี้ ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.4 วิธีส่งแบบสอบถามและการเก็บรวบรวม

1. ผู้วิจัยได้ติดต่อขออนุญาตทำการวิจัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีหนังสือราชการจากคณะกรรมการผู้ตรวจการแผ่นดินเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถึงสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามโดยให้ครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปส่งที่สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ด้วยตนเอง เพื่อส่งไปยังโรงเรียนต่าง ๆ

2. การรับแบบสอบถาม ผู้วิจัยรับแบบสอบถามโดยผ่านทางสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดเชียงใหม่โดยกำหนดวันส่งที่แน่นอน หลังจากนั้นผู้วิจัยก็ไปรับแบบสอบถามจากสำนักงานศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ด้วยตนเอง ซึ่งระยะเวลาจากการส่งแบบสอบถามและรวบรวมข้อมูล อยู่ระหว่างเดือนธันวาคม 2537 ถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2538 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งจำนวน 117 ชุด ได้รับคืนทั้งหมด 49 ชุด คิดเป็นร้อยละ 41.88

การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลได้แล้วนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับแล้วจึงนำข้อมูลที่แต่ละรายการมาเข้าตารางข้อมูลดิบ และนำไปวิเคราะห์ทางสถิติดังนี้

4.1.1 นำแบบสอบถามที่ได้มาแจกแจงความถี่

4.1.2 นำข้อมูลที่ได้มาหาค่าร้อยละ โดยใช้สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X}{N} \times 100$$

กำหนดให้

X = จำนวนประชากรที่ตอบในข้อนี้

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

4.2 ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน(คน) N=49	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	38	77.55
หญิง	11	22.45
2. อายุ		
27-32	10	20.41
33-38	26	53.06
39-44	9	18.37
45 ขึ้นไป	4	8.16
3. ศาสนา		
พุทธ	49	100.00
4. สถานภาพ		
โสด	11	22.45
สมรส	37	75.51
หม้าย	1	2.04

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน(คน) N=49	ร้อยละ
5. อายุราชการ		
1 - 5	2	4.08
6 - 10	16	32.65
11 - 15	13	26.53
16 - 20	15	30.61
มากกว่า 20 ปี	3	6.12
6. ระดับการศึกษาและสาขาวิชาเอก		
อนุปริญญา	7	14.28
ป.ว.ส. เกษตรกรรมทั่วไป	(5)	
ปก.ศ. สูง	(2)	
ปริญญาตรี	38	77.55
ค.บ.	(9)	
ทษ.บ.	(4)	
วท.บ.	(10)	
ศษ.บ.	(2)	
สส.บ.	(5)	
ศศ.บ.	(2)	
คอ.บ.	(1)	
ปริญญาโท	4	4.16
ค.ม.	(1)	
วท.ม.	(1)	
ทษ.ม.	(2)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่หรือใช้ประโยชน์ทางการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน(คน) N=49	ร้อยละ
7. ตำแหน่งในปัจจุบัน		
ครู	1	2.04
อาจารย์ 1	20	40.82
อาจารย์ 2	27	55.10
อาจารย์ 3	1	2.04
8. ประสบการณ์การสอนวิชาเกษตร		
สอนมาแล้ว 1 ภาคเรียน	1	2.04
1 - 5	3	6.12
6 - 10	18	26.53
11 - 15	17	34.69
16 - 20	12	24.49
20 ปีขึ้นไป	3	6.12
9. หน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน (ความถี่)		
ครูประจำชั้น	(37)	
ทำงานธุรการ	(5)	
แนะแนว	(7)	
อาคารสถานที่	(5)	
หัวหน้าหมวดเกษตร	(4)	
ฝ่ายปกครอง	(3)	
ฝ่ายพัสดุ	(2)	
ห้องสมุด	(2)	
อื่น ๆ เช่น งานทะเบียนวัดผล งานฝ่ายวิชาการ	(4)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน(คน) N=49	ร้อยละ
10. จำนวนคาบเรียนที่สอนในภาคเรียน(คาบ/สัปดาห์)		
10 - 14	12	24.49
15 - 19	23	46.94
20 ขึ้นไป	14	28.57
วิชาที่ทำการสอน (ความถนัด)		
งานเกษตรพื้นฐาน	(11)	
โครงการเกษตร	(32)	
วิชาทางด้านพืช เช่น การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ		
การผลิตพันธุ์ไม้ การเพาะเห็ดอย่างง่าย การผลิตกล้าไม้	(58)	
วิชาทางด้านสัตว์ เช่น การเลี้ยงไก่พื้นเมือง		
การเลี้ยงไก่ไข่ การเลี้ยงไก่เนื้อ	(34)	
วิชาด้านประมง เช่น การเพาะเลี้ยงปลาน้ำจืด		
การเลี้ยงปลาสวยงาม	(15)	
วิชางานช่างเลขไทย	(19)	
วิชาพุทธศาสนา	(13)	
วิชาแนะแนว	(9)	
ชุมนุม ลูกเสือ ช.ก.ท.	(19)	
ระดับชั้นที่สอน		
มัธยมศึกษาตอนต้น	(166)	
มัธยมศึกษาตอนปลาย	(42)	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน(คน) N=49	ร้อยละ
11. เคยสอนวิชาต่าง ๆ มาแล้วในรอบ 3 ปี		
งานเกษตรพื้นฐาน	(12)	
โครงการเกษตร	(5)	
ทางด้านพืช	(104)	
ทางด้านสัตว์	(22)	
ประมง	(6)	
วิชาอื่น ๆ นอกเหนือจากวิชาเกษตร เช่น สุขศึกษา		
ช่างเกษตร พุทธศาสนา สังคมศึกษา	(42)	
12. สอนซ้ำรายวิชาเดิม		
ซ้ำ	(45)	
ไม่ซ้ำ	(7)	
13. ที่สอนวิชาอื่นนอกเหนือจากวิชาเกษตร		
จำนวนครูสอนวิชาอื่นไม่พอ	(32)	
มีความสามารถในการสอนวิชานี้เป็นอย่างดี	(5)	
โรงเรียนเปิดสอนวิชาเกษตรน้อย	(5)	
มีครูเกษตรหลายคน	(8)	
14. ในรอบ 3 ปีการศึกษา โดยเฉลี่ยสอน (คาบ/สัปดาห์)		
10 - 14 คาบ	(2)	
15 - 19 คาบ	(4)	
20 - 24 คาบ	(3)	
จำนวนคาบเรียนที่สอนมากที่สุด (คาบ/สัปดาห์)		
10 - 14 คาบ	(2)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน(คน) N=49	ร้อยละ
15 - 19 คาบ	(2)	
20 - 24 คาบ	(5)	
25 - 29 คาบ	(2)	
จำนวนคาบเรียนที่สอนน้อยที่สุด (คาบ/สัปดาห์)		
6 - 10 คาบ	(2)	
11 - 15 คาบ	(2)	
16 - 20 คาบ	(5)	
21 - 25 คาบ	(2)	
15. เคยได้รับการฝึกอบรมทางด้านการสอน		
ไม่เคย	18	36.74
เคย	31	63.26
เคยอบรมการสอนทางด้าน (ความถนัด)		
การทำแผนการสอน	(11)	
การผลิตสื่อการสอน	(4)	
การใช้สื่อการสอน	(4)	
การพัฒนาบุคลากร	(3)	
อื่น ๆ เช่น การเลี้ยงผึ้ง การเลี้ยงปลา	(4)	
16. เคยได้รับการฝึกอบรมทางด้านการเกษตร		
ไม่เคย	19	38.78
เคย	30	61.22

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน(คน) N=49	ร้อยละ
เลขอบรมทางด้าน(ความถี่)		
อบรมทางด้านพืช	(13)	
อบรมทางด้านสัตว์	1	
อบรมทางด้านเกษตรธรรมชาติและ	(15)	
อบรมทางด้านการถนอมผลผลิต	(2)	
17. เคยได้รับการฝึกอบรมครั้งสุดท้ายเมื่อ		
ไม่ถึง 1 ปี	12	24.49
1 ปี	14	28.57
2 ปี	9	18.37
3 ปี	2	4.08
4 ปี	0	0.00
5 ปี	2	4.08
เกินกว่า 5 ปี	10	20.41

หมายเหตุ ( ) คือตัวเลขแสดงความถี่

จากตารางที่ 1 สถานภาพทั่วไปของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดเชียงใหม่ ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นชาย ร้อยละ 75.55 เป็นหญิง ร้อยละ 22.45 และส่วนใหญ่อายุมากกว่า 37 ปี (ร้อยละ 53.06) รองลงมาคือกลุ่มอายุ 27 - 32 ปี (ร้อยละ 18.37) และผู้ที่ยังไม่ถึงกลุ่มอายุ 45 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 8.16) ครูผู้สอนวิชาเกษตรที่มีประสบการณ์พอ (ร้อยละ 100) ส่วนใหญ่จะสมรสแล้ว (ร้อยละ 75.51) รองลงมาคือโสด (ร้อยละ 22.45) และหม้าย (ร้อยละ 2.04) ครูเกษตรส่วนใหญ่อายุราชการ 6 - 10 ปี (ร้อยละ 32.65)

รองลงมาคืออายุราชการ 16 - 20 ปี (ร้อยละ 30.61), 11 - 15 ปี (ร้อยละ 26.53) ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มากกว่า 20 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 6.12) ตามลำดับและน้อยที่สุด คือ (ร้อยละ 4.02) ระดับการศึกษาและสาขาวิชาเอกของครูส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 77.55) รองลงมาคือ อนุปริญญา (ร้อยละ 14.28) และปริญญาโท (ร้อยละ 8.16) และครูเกษตรส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษา วท.บ. (ร้อยละ 20.83) รองลงมามีวุฒิป.บ. (ร้อยละ 28.57) และน้อยที่สุดคือวุฒิ ค.อ.บ. (ร้อยละ 2.04) ครูเกษตรส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ 2 (ร้อยละ 55.10) รองลงมาคืออาจารย์ 1 (ร้อยละ 40.72) และน้อยที่สุดคือครูและอาจารย์ 3 (ร้อยละ 2.04) ครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์สอนวิชาเกษตร 11-15 ปี (ร้อยละ 34.69) รองลงมาคือ 6 - 10 ปี (ร้อยละ 26.53) และน้อยที่สุดคือสอนมาแล้ว 1 ภาคเรียน (ร้อยละ 2.04) ครูเกษตรนอกเหนือจากการสอนแล้วยังมีหน้าที่อื่น ๆ เช่น หัวหน้าหมวด , อาจารย์สถานที่ , ฝ่ายปกครอง , เจ้าหน้าที่พัสดุ , ห้องสมุด , งานทะเบียนวัดผลและงานฝ่ายวิชาการ (ร้อยละ 74.64) และน้อยที่สุดคือธุรการ (ร้อยละ 10.20) จำนวนคาบที่สอนทั้งหมดในสัปดาห์ ส่วนใหญ่ครูเกษตรรับผิดชอบสอน 15 - 19 คาบ (ร้อยละ 46.94) รองลงมาคือ 20 - 24 คาบ (ร้อยละ 28.57) และน้อยที่สุดคือ 10 - 14 คาบ (ร้อยละ 24.49) ในด้าน วิชาที่สอนครูเกษตรส่วนใหญ่จะสอนวิชาทางด้านพืช รองลงมาคือวิชางานช่างเลขไทย พุทธศาสนา นานา และน้อยที่สุดคือวิชางานเกษตรพื้นฐาน ระดับที่สอนส่วนใหญ่เป็นมัธยมศึกษาตอนต้นมากกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายในส่วนของวิชาที่สอนในรอบ 3 ปีซึ่งไม่รวมกับรายวิชาที่สอนในภาคเรียนนี้วิชาทางด้านพืชมากที่สุด , รองลงมาคือ ทางด้านสัตว์ และน้อยที่สุดคือประมง และระดับที่สอนมากที่สุดคือมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับการสอนซ้ำรายวิชาเดิมคิดเป็น ร้อยละ 91.83 และไม่สอนซ้ำคิดเป็นร้อยละ 14.29

ครูเกษตรส่วนใหญ่ที่สอนวิชาอื่นนอกเหนือจากวิชาเกษตรเนื่องจากจำนวนครูสอนวิชาอื่นไม่พอ จำนวนคน 32 คน รองลงมาคือมีครูเกษตรหลายคน จำนวน 8 คน และน้อยที่สุดคือ มีความสามารถในการสอนวิชานี้เป็นอย่างดี จำนวน 5 คน และโรงเรียนเปิดสอนวิชาเกษตรน้อย จำนวน 5 คน ด้านการเข้ารับการฝึกอบรมทางด้านการสอนครูเกษตรส่วนใหญ่ได้รับการฝึกอบรมทางด้านการสอน คิดเป็นร้อยละ 63.26 สำหรับที่ไม่เคย คิดเป็นร้อยละ 36.73 สำหรับเรื่องที่เคยอบรมจะเป็นเรื่องของ การทำแผน การสอนจำนวน 11 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การผลิตและการใช้สื่อการสอน จำนวน 4 คน และอบรมทางด้านการศึกษา คิดเป็น
ร้อยละ 61.22 เรื่องที่เคยอบรมคือการศึกษาธรรมชาติ จำนวน 15 คน ทางด้านพืช
จำนวน 13 คน อบรมครั้งสุดท้ายครูเกษตรส่วนมากจะได้รับการฝึกอบรมผ่านมา 1 ปี คิด
เป็นร้อยละ 28.57

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 สภาพทั่วไปของการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร

รายการ	จำนวน(คน) N = 49	ร้อยละ
1. จำนวนความชอบต่อสัปดาห์มากหรือน้อย		
มากเกินไป	3	6.12
ค่อนข้างมาก	11	22.45
เหมาะสมแล้ว	35	71.43
2. ครูเกษตรควรสอน(คาบ/สัปดาห์) จึงสามารถปฏิบัติงานได้ผลดี		
5 - 10	2	4.08
11 - 15	3	6.12
16 - 20	3	6.12
21 ขึ้นไป	1	2.04
3. การคัดเลือกนักเรียนให้เรียนวิชาเกษตรดำเนินการให้นักเรียนเสนอวิชาที่จะเรียนได้อย่างเสรี	5	10.20
โรงเรียนกำหนดรายวิชาที่จะเปิดสอนแล้วให้นักเรียนเลือก	44	89.80
โรงเรียนกำหนดรายวิชาและแบ่งนักเรียนตามความเหมาะสม	8	16.33
4. นักเรียนที่เรียนวิชาเกษตรมีความตั้งใจเรียน		
ตั้งใจมาก	3	6.12
ตั้งใจแต่ไม่มากนัก	28	57.14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน(คน) N = 49	ร้อยละ
ไม่ค่อนข้างตั้งใจ	15	30.61
ไม่ตั้งใจเลย	2	4.08
5. ขนาดของกลุ่มนักเรียนที่เรียนวิชาเกษตร		
กลุ่มใหญ่มากเกินไป	4	8.16
กลุ่มค่อนข้างใหญ่	4	8.16
ขนาดเหมาะสมดี	29	59.18
กลุ่มค่อนข้างเล็ก	12	24.50
6. กลุ่มของนักเรียนที่เรียนวิชาเกษตรภาคปฏิบัติควรมีขนาด		
ไม่เกินกลุ่มละ 10 คน	4	8.16
ไม่เกินกลุ่มละ 20 คน	21	42.86
กลุ่มละ 20 - 30 คน	21	42.86
กลุ่มละ 40 - 50 คน	3	6.12
7. วิชาเกษตรที่ท่านสอนมีห้องเรียนวิชาเกษตรโดยเฉพาะ		
มี	24	49.98
ไม่มี	25	51.02
ห้องเรียนประจำ	(14)	
แปลงเกษตร	(3)	
ได้ร่มไม้	(2)	
ห้องสมุด	(2)	
ห้องพักครู	(2)	
เรือนเพาะชำ	(2)	
ห้องโสต	(2)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญตให้หายไปเซปรีเซชันด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน(คน) N = 49	ร้อยละ
8. การสอนภาคปฏิบัติโรงเรียนได้จัดพื้นที่ให้		
จัด	42	85.71
ไม่จัด	7	14.29
พื้นที่แคบ	(6)	
ไม่มีพื้นที่	(1)	
9. โรงเรียนได้จัดสถานที่ปฏิบัติงานของวิชาที่สอน		
กลุ่มวิชาทางด้านพืช		
น้อยกว่า 1 ไร่	(24)	
1 - 5 ไร่	(18)	
6 - 10 ไร่	(2)	
11 ไร่ขึ้นไป	(2)	
กลุ่มวิชาทางด้านสัตว์		
น้อยกว่า 1 ไร่	(11)	
1 - 5 ไร่	(3)	
กลุ่มวิชาทางด้านประมง		
น้อยกว่า 1 ไร่	(5)	
1 - 5 ไร่	(5)	
6 - 10 ไร่	(1)	
กลุ่มวิชาอื่น ๆ		
น้อยกว่า 1 ไร่	(9)	
1 - 5 ไร่	(5)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน(คน) N = 49	ร้อยละ
10. ถ้าโรงเรียนไม่จัดสถานที่ฝึกปฏิบัติงานให้จะแก้ปัญหา		
ให้นักเรียนไปทำงานที่บ้านแล้วนำมาส่ง	(11)	
จัดหาพื้นที่ที่ว่าง	(4)	
นำนักเรียนไปที่ต้นศึกษา	(4)	
ครูสาธิตในห้องเรียน	(2)	
ทำการปลูกพืชในกระถางหรือถุงพลาสติกหรือ		
ภาชนะที่หาได้ในท้องถิ่น	(1)	
11. การกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน		
จัดตามเนื้อหาโดยวิเคราะห์หลักสูตรและรวบรวม		
เนื้อหา	(37)	
ใช้เนื้อหาตามคู่มือแนวการสอนแนะนำ	(16)	
สอนเนื้อหาตามหนังสือเรียน	(7)	
กำหนดเนื้อหาจากคำอธิบายรายวิชา	(2)	
12. วิธีการเตรียมการสอน		
ทำแผนการสอนล่วงหน้าตลอดภาคเรียน	27	55.10
ทำแผนการสอนเป็นรายคาบ	19	38.78
ทำแผนการสอนตามเนื้อหาในหนังสือ	1	2.04
ทำแผนร่วมกับกลุ่มโรงเรียน	2	4.08
13 การจัดซื้อวัสดุฝึกวิชาเกษตร		
ขอซื้อได้ตลอดปีโดยใช้เงินบำรุงการศึกษา	(13)	
ทำโครงการเสนอตามปีงบประมาณ/ปีการศึกษาเพื่อ		
ขออนุมัติผู้บริหารโรงเรียนก่อน	(46)	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน(คน) N = 49	ร้อยละ
ใช้เงินหมุนเวียนตามหมวดวิชา	(9)	
เก็บเงินจากนักเรียนแล้วแบ่งผลผลิตคืนนักเรียน	(5)	
14. สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอนที่ใช้มากที่สุด		
ใช้ของจริง เพราะนักเรียนจะเกิดทักษะการเรียนรู้และบรรลุวัตถุประสงค์ได้ดีที่สุด	(34)	
ใช้รูปภาพ เพราะจัดหาได้ง่าย ราคาถูก ประหยัด	(21)	
วี ดี โอ เพราะสะดวกในการใช้ และเป็นสื่อที่นักเรียนให้ความสนใจ	(20)	
สไลด์ เพราะสะดวกในการใช้ และโรงเรียนมีอยู่แล้ว	(4)	
แผ่นโปร่งใส เพราะการเรียนการสอนจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้ดีขึ้น	(1)	
ปัญหาที่พบในการใช้อุปกรณ์มีดังนี้		
โรงเรียนขาดงบประมาณจัดซื้อ	(20)	
มีอุปกรณ์แต่จำนวนไม่เพียงพอ	(20)	
เจ้าหน้าที่ไม่อำนวยความสะดวกให้	(13)	
สื่อและอุปกรณ์สูญหายเพราะไม่มีอาคารสถานที่เก็บที่ปลอดภัย	(9)	
มีสื่อและอุปกรณ์แต่ชำรุดเสียหายเป็นส่วนใหญ่	(5)	
โรงเรียนไม่มีสื่อชนิดนี้มาก่อน	(2)	
คาบเรียนตรงกัน	(1)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 หมายเลข ( ) คือตัวเลขแสดงความถี่
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 2 สภาพทั่วไปของการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ของจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนการสอนในแต่ละสัปดาห์ ส่วนใหญ่ครูเกษตรจะเห็นว่าเหมาะสมแล้ว คิดเป็นร้อยละ 71.43 รองลงมาคือ ค่อนข้างมาก คิดเป็นร้อยละ 22.45 และน้อยที่สุดคือมากเกินไป คิดเป็นร้อยละ 6.12 ในด้านการสอนภาคปฏิบัติงานได้ผลดีมีประสิทธิภาพอยู่ระหว่าง 11-15, 16-20 มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 6.12 และน้อยที่สุดคือ 21 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 2.04

การคัดเลือกนักเรียนให้เรียนวิชาเกษตรมากที่สุดคือโรงเรียนกำหนดรายวิชาที่จะเปิดสอนแล้วให้นักเรียนเลือก คิดเป็นร้อยละ 89.80 รองลงมาคือโรงเรียนกำหนดรายวิชาและแบ่งนักเรียนตามความเหมาะสมคิดเป็นร้อยละ 16.32 และน้อยที่สุดคือให้นักเรียนเสนอชื่อวิชาที่จะเรียนได้อย่างเสรีคิดเป็นร้อยละ 10.20

ในด้านความตั้งใจเรียนนักเรียนส่วนใหญ่จะตั้งใจเรียนแต่ไม่มากนัก คิดเป็นร้อยละ 57.14 รองลงมาคือไม่ตั้งใจคิดเป็นร้อยละ 30.61 และน้อยที่สุดคือตั้งใจมากคิดเป็นร้อยละ 6.12 และส่วนของกลุ่มที่เรียนวิชาเกษตรมีขนาดเหมาะสมดีแล้วโดยมีจำนวนนักเรียนกลุ่มละ 20-30 คน คิดเป็นร้อยละ 59.18 รองลงมาคือกลุ่มค่อนข้างเล็ก คือมีจำนวนนักเรียน 10-20 คน คิดเป็นร้อยละ 24.50 และกลุ่มที่เรียนวิชาเกษตรภาคปฏิบัติควรมีขนาดกลุ่มโดยจัดอันดับความสำคัญดังนี้ ไม่เกินกลุ่มละ 20 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 และกลุ่มละ 20-30 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 รองลงมาคือไม่เกินกลุ่มละ 10 คน คิดเป็นร้อยละ 8.16 และน้อยที่สุดคือกลุ่มละ 40-50 คน คิดเป็นร้อยละ 6.12 ครูเกษตรที่สอนส่วนมากจะไม่มีห้องเรียนวิชาเกษตรโดยเฉพาะ ซึ่งจะใช้สถานที่ต่าง ๆ โดยจัดอันดับความสำคัญดังนี้ คือ ห้องเรียนประจำ แปลงเกษตร ไร่ร่มไม้ ห้องสมุด คิดเป็นร้อยละ 51.02 ส่วนที่มีห้องเรียนวิชาเกษตรโดยเฉพาะ คิดเป็นร้อยละ 48.98 การสอนภาคปฏิบัติในโรงเรียนได้จัดพื้นที่ให้ คิดเป็นร้อยละ 85.71 และส่วนที่ไม่จัดพื้นที่ให้เนื่องจากพื้นที่แคบและไม่มีพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 14.29

โรงเรียนได้จัดสถานที่ปฏิบัติงานของวิชาเกษตร กลุ่มวิชาทางด้านพืชเรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ น้อยกว่า 1 ไร่ (24) 1-5 (18) กลุ่มวิชาทางด้านสัตว์ น้อยกว่า 1 ไร่ (11) 1-5 ไร่ (3) กลุ่มวิชาทางด้านประมง น้อยกว่า 1 ไร่ และ 1-5 ไร่ (5) กลุ่มวิชาอื่น ๆ น้อยกว่า 1 ไร่ (9) 1-5 ไร่ (5) และอื่น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถ้าโรงเรียน ไม่จัดสถานที่ฝึกปฏิบัติงานให้ครูแก้ปัญหาโดยการให้นักเรียนไปทำงานที่บ้านแล้วนำมาส่ง(11) จัดหาพื้นที่ว่าง(4) นำนักเรียนไปทัศนศึกษา(4) และอื่น ๆ การกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนครูเกษตรดำเนินการโดยจัดตามเนื้อหาวิเคราะห์ตามหลักสูตรและรวบรวมเนื้อหา(37) ใช้เนื้อหาตามคู่มือแนวการสอนแนะนำ(16)สอนเนื้อหาตามหนังสือ(7) และอื่น ๆ

วิธีการเตรียมการสอนครูเกษตรทำแผนการสอนล่วงหน้าตลอดภาคเรียนคิดเป็นร้อยละ 55.10 ทำแผนการสอนเป็นรายคาบ คิดเป็นร้อยละ 38.78 และอื่น ๆ

การจัดซื้อวัสดุวิชาเกษตรครูเกษตรส่วนใหญ่ดำเนินการโดยทำโครงการเสนอตามปีงบประมาณ/ปีการศึกษา เพื่อขออนุมัติผู้บริหารโรงเรียนก่อน คิดเป็นร้อยละ 93.88 ขอซื้อได้ตลอดปีโดยใช้งบบำรุงการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 26.53 และอื่น ๆ

ปัจจุบันครูเกษตรใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนมากที่สุดตามลำดับดังนี้

ตารางที่ 3 สาเหตุของปัญหาและอุปสรรคของการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร
การจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุที่เป็นปัญหาและอุปสรรคของการจัดการเรียน
การสอน 5 อันดับ

รายการ	ลำดับความสำคัญของสาเหตุ				
	อันดับ	อันดับ	อันดับ	อันดับ	อันดับ
	1	2	3	4	5
	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ	ร้อยละ
1. การสนับสนุนวิชาเกษตรของผู้บริหาร	30.61	12.24	12.24	8.16	16.33
2. ความพร้อมด้านอุปกรณ์อาคารสถานที่	16.33	24.48	26.53	10.20	6.12
3. ความพร้อมของครูผู้สอน	12.25	18.37	12.25	6.12	8.10
4. วัสดุสอนของครูเกษตร	6.12	6.12	14.30	18.37	6.12
5. บุคลิกภาพของครูเกษตร	0.00	8.16	0.00	6.12	6.12
6. สภาพของท้องถิ่น	16.33	2.04	8.16	16.33	12.25
7. ผลงานด้านการเกษตรของโรงเรียน	4.08	4.08	10.20	14.29	22.45
8. นักเรียนรุ่นก่อน ๆ	4.08	2.04	2.04	8.16	2.04
9. ความมุ่งมั่นในการเรียนต่อของนักเรียน	4.08	14.30	10.00	0.00	12.24
10. ความสนใจของประชาชนและผู้ปกครอง	4.08	4.08	6.12	2.04	4.08
11. ความร่วมมือและเจตคติของบุคคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียน	2.04	4.08	0.00	2.04	4.08

ตารางที่ 3 ได้สอบถามถึงลำดับความสำคัญของสาเหตุที่มีผลต่อความสนใจวิชาเกษตร
ของ นักเรียน 5 ลำดับ ประกฏว่าครูเกษตรได้ระบุว่า 5 อันดับแรกที่สำคัญคือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ครูเกษตระบว่าที่มความสนใจนั้ันันดับสูงที่สุดให้เป็ันันดับสูงที่สุดให้เป็ันันดับที่ 1 คืือ
- การสนับสนุนวิชาเกษตระบผู้บรหาร	ร้อยละ	30.61
- ความพร้อมด้านอุปกรณ์อาคารสถานที่	ร้อยละ	16.33
สภาพของท้องถิ่น	ร้อยละ	16.33
- ความพร้อมของครูผู้สอน	ร้อยละ	12.25
- วิธีสอนของครูเกษตระ	ร้อยละ	4.08
- ผลงานด้านการเกษตระบของโรงเรียนร้อยละ 4.08 นักเรียนรุ่นก่อนๆร้อยละ 4.08
ในการเรียนต่อของนักเรียนร้อยละ 4.08
- อื่นๆ
2. ครูเกษตระบว่าที่มความสนใจนั้ันันดับสูงที่สุดให้เป็ันันดับที่ 2 คืือ
- ความพร้อมด้านอุปกรณ์อาคารสถานที่	ร้อยละ	24.48
- ความพร้อมของครูผู้สอน	ร้อยละ	18.37
- ความมุ่งหวังในการเรียนต่อของนักเรียน	ร้อยละ	14.30
- การสนับสนุนวิชาเกษตระบผู้บรหาร	ร้อยละ	12.24
- บุคลิกภาพของครูเกษตระ	ร้อยละ	8.16
- อื่น ๆ
3. ครูเกษตระบว่าที่มความสนใจนั้ันันดับสูงที่สุดให้เป็ันันดับที่ 3 คืือ
- ความพร้อมด้านอุปกรณ์อาคารสถานที่	ร้อยละ	26.53
- วิธีสอนของครูเกษตระ	ร้อยละ	14.30
- การสนับสนุนวิชาเกษตระบผู้บรหาร	ร้อยละ	12.24
ความพร้อมของครูผู้สอน	ร้อยละ	12.24
- ผลงานด้านการเกษตระบของโรงเรียน	ร้อยละ	10.26
- บุคลิกภาพของครูเกษตระ	ร้อยละ	8.16
- อื่น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอญูญาดให้หน้าไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ครูเกษตระบุว่าที่มีความสนใจอันดับสูงสุดที่ให้เป็นอันดับที่	4	คือ
- วิธีสอนของครูเกษต	ร้อยละ	
- สภาพของท้องถิ่น	ร้อยละ	16.33
- ผลงานด้านการเกษตของโรงเรียน	ร้อยละ	12.25
- การสนับสนุนวิชาเกษตของผู้บริหาร	ร้อยละ	8.16
นักเรียนรุ่นก่อน ๆ	ร้อยละ	8.16
- อื่น ๆ		
5. ครูเกษตระบุว่าที่มีความสนใจอันดับสูงสุดที่ให้เป็นอันดับที่	5	คือ
- ผลงานด้านการเกษตของโรงเรียน	ร้อยละ	22.45
- การสนับสนุนวิชาเกษตของผู้บริหาร	ร้อยละ	16.33
- สภาพของท้องถิ่น	ร้อยละ	12.25
ความมุ่งหวังในการเรียนต่อของนักเรียน	ร้อยละ	12.24
- ความพร้อมของครูผู้สอน	ร้อยละ	8.16
- ความพร้อมด้านอุปกรณ์อาคารสถานที่	ร้อยละ	6.12
วิธีสอนของครูเกษต	ร้อยละ	6.12
บุคลิกภาพของครูเกษต	ร้อยละ	6.12
- อื่น ๆ		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคการเรียนการสอน

รายการ	จำนวน(คน) N=49	ร้อยละ
1. ปัญหาที่พบในด้านสถานที่ฝึกปฏิบัติงานวิชาเกษตร		
ผู้ปฏิบัติงานมีน้อย	(13)	
สถานที่ปฏิบัติงานมีสภาพเสื่อมโทรม	(9)	
พื้นที่ค้ำน้ำท่วมยังมีปัญหาเรื่องน้ำระบาย	(8)	
พื้นที่ไม่มีรั้วกันทำให้สัตว์เลี้ยงทำความเสียหาย		
และถูกขโมย	(6)	
พื้นที่ขาดน้ำในฤดูหนาว/แล้ง	(5)	
วัสดุและอุปกรณ์มีน้อยไม่เพียงพอ	(5)	
เงินงบประมาณมีน้อย	(3)	
พื้นที่มากเกินไป เกินกำลังที่เด็กจะทำงานได้	(2)	
ไม่มีอาคารสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน	(1)	
2. ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดเนื้อหา		
ไม่มี	42	85.71
มี	7	14.29
มีปัญหาทางด้าน(ความถี่)		
ไม่มีแหล่งข้อมูล	(3)	
เนื้อหากว้างเกินไปไม่เหมาะกับนักเรียน	(2)	
เนื้อหาไม่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น	(2)	
3. ปัญหาด้านการจัดหาวัสดุฝึกวิชาเกษตร		
ไม่มี	27	55.11
มี	22	44.89

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน(คน) N=49	ร้อยละ
มีปัญหาทางด้าน(ความถี่)		
อุปกรณ์ไม่เพียงพอ	(8)	
ความยุ่งยากในการจัดซื้อ	(6)	
เงินงบประมาณไม่พอ	(4)	
วัสดุฝึกไม่มีคุณภาพ ราคาแพง	(3)	
ซื้อไม่ตรงกับความต้องการ	(2)	
วัสดุบางชนิดหายาก	(1)	
4. ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาเรื่องการใช้อุปกรณ์		
จัดสถานที่เก็บวัสดุอุปกรณ์	(11)	
จัดซื้ออุปกรณ์ที่มีคุณภาพ	(9)	
ให้งบประมาณเพิ่มเพื่อจัดซื้อ	(8)	
ซ่อมแซมสื่อและอุปกรณ์ที่ชำรุด	(3)	
เสนอแนะปัญหาให้ผู้บริหารแก้ไข	(2)	
เปิดสอนวิชาที่สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น	(2)	
ทางกรมฯ ควรจัดซื้อสื่อและอุปกรณ์ส่งให้ตาม		
โรงเรียนต่าง ๆ	(2)	
จัดเจ้าหน้าที่ควบคุมดูแลวัสดุอุปกรณ์	(2)	
ในหมวดเกษตรควรมีอุปกรณ์และสื่อครบถ้วน	(1)	

หมายเหตุ ( ) คือตัวเลขแสดงความถี่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4 พบว่าครูเกษตรส่วนใหญ่แล้วปัญหาที่ครูเกษตรพบในด้านสถานที่ฝึกปฏิบัติงานตามลำดับคือ

- พื้นที่ปฏิบัติงานมีน้อย (13)
- สถานที่ปฏิบัติงานมีสภาพเสื่อมโทรม (9)
- พื้นที่ค้ำน้ำท่วมยังมีปัญหาเรื่องการระบายน้ำ (8)
- พื้นที่ไม่มีรั้วทำให้สัตว์เลี้ยงมาทำความเสียหายและถูกขโมย (6)

ปัญหาในการกำหนดเนื้อหาวิชา ครูเกษตรส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีปัญหาคิดเป็นร้อยละ

81.71 ครูเกษตรบางส่วนระบุว่ามีปัญหาคิดเป็นร้อยละ 14.29

ด้านการจัดวัสดุฝึกวิชาเกษตรครูเกษตรส่วนใหญ่ระบุว่าไม่มีปัญหาคิดเป็นร้อยละ

55.10 และส่วนที่คิดเป็นร้อยละ 44.89 ระบุว่ามีปัญหา ส่วนปัญหาที่พบในการจัดหาวัสดุฝึกวิชาเกษตรโดยลำดับความสำคัญดังนี้ อุปกรณ์ไม่เพียงพอ ความยุ่งยากในการจัดซื้อ เงินงบประมาณไม่พอ วัสดุฝึกไม่เพียงพอ และอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาการใช้สื่อและอุปกรณ์การสอนเรียงตามลำดับความสำคัญดังนี้ จัดสถานที่เก็บวัสดุ-อุปกรณ์คิดเป็นร้อยละ 22.45 รองลงมาคือจัดซื้ออุปกรณ์ที่มีคุณภาพคิดเป็นร้อยละ 18.37 ใช้งบประมาณเพิ่มเติมเพื่อจัดซื้อคิดเป็นร้อยละ 16.32 และอื่น ๆ

ตารางที่ 5 ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร

รายการ	จำนวน N = 49	ร้อยละ
1. ต้องการปรับปรุงตัวเองเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ในด้าน		
ไม่ต้องการ	2	4.08
ต้องการ	47	95.92
ต้องการปรับปรุงตนเองทางด้าน (ความถนัด)		
ความรู้และทักษะในด้านการสอน	(36)	
ความรู้และทักษะทางการเกษตร	(40)	
พัฒนาบุคลิกภาพ	(19)	
การทำสื่อการสอน	(3)	
การทัศนศึกษา	(1)	
2. ต้องการรับการฝึกอบรมทางด้านการสอนเพิ่มเติม		
ไม่ต้องการ	2	4.08
ต้องการ	47	95.92
ต้องการฝึกอบรมทางด้าน (ความถนัด)		
เทคนิควิธีสอน	(35)	
การวัดและประเมินผลการเรียน	(20)	
การทำแผนการสอน	(24)	
การวิเคราะห์หลักสูตร	(22)	
การใช้สื่อและการผลิตสื่อการสอน	(39)	
จิตวิทยาวัยรุ่น	(22)	
การผลิตชุดการเรียนด้วยตนเอง	(33)	
อื่น ๆ (ทักษะเกษตร)	(1)	

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 49	ร้อยละ
3. ต้องการรับการฝึกอบรมความรู้และทักษะทางด้านกา รเกษตรเพิ่มเติม		
ไม่ต้องการ	8	16.33
ต้องการ	31	63.37
ต้องการฝึกอบรมทางด้าน(ความถึ)		
ด้านพืช	(42)	
ด้านสัตว์	(10)	
อื่น ๆ การแปรรูปผลผลิตเกษตร	(5)	
เทคนิคการสอน	(2)	
ช่างเกษตร	(2)	
การใช้สื่อและการผลิตสื่อ	(2)	
4. ต้องการปรับปรุงบุคลิกภาพในด้าน(ความถึ)		
การพูด	(33)	
การแต่งกาย	(8)	
กรรียาทำทาง	(13)	
มนุษยสัมพันธ์	(20)	
ความกระตือรือร้น	(15)	
5. ต้องการศึกษาค้อ		
ไม่ต้องการ	21	42.86
ต้องการ	28	57.14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5(ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 49	ร้อยละ
<p>ต้องการศึกษาต่อ(ความถี่)</p>		
<p>ปริญญาตรี</p>	(4)	
<p> เทคโนโลยีภูมิทัศน์</p>	(2)	
<p> เทคโนโลยีการศึกษา</p>	(1)	
<p> เกษตรศาสตร์</p>	(1)	
<p>ปริญญาโท</p>	(1)	
<p> สาขาพืช</p>	(7)	
<p> สาขาสัตว์</p>	(1)	
<p> สาขาการบริหาร</p>	(4)	
<p> สาขาเทคโนโลยีภูมิทัศน์</p>	(2)	
<p> สาขาครุศาสตร์อุตสาหกรรม</p>	(1)	
<p> สาขาส่งเสริมการเกษตร</p>	(1)	
<p> สาขาอื่น ๆ</p>	(4)	
<p>ปริญญาเอก</p>	(3)	
<p> สาขาส่งเสริมการเกษตร</p>	(4)	
<p> สาขาครุศาสตร์อุตสาหกรรม</p>	(2)	
<p> สาขาการวางแผนพัฒนาชนบท</p>	(1)	
<p>6. ต้องการให้โรงเรียนแก้ปัญหาเกี่ยวกับห้องเรียนและสถานที่</p>		
<p>ฝึกปฏิบัติงานวิชาเกษตร</p>		
<p> จัดอาคารสถานที่ปฏิบัติงานเพิ่มเพื่อให้เพียงพอ</p>	(14)	
<p> จัดห้องเรียนเพิ่มเติมให้เพียงพอ</p>	(14)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารทงสวนวสทหรบการใชงานเพอการศกษาแทนน ไมอนุญาตหนนาไปไซประยชนดานการค้
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อิกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	จำนวน N = 49	ร้อยละ
ปรับสภาพพื้นที่ให้เหมาะสม	(7)	
จัดสร้างอาคารเก็บวัสดุอุปกรณ์	(5)	
งบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้อสื่อ-วัสดุอุปกรณ์	(5)	
7. ต้องการสื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอนชนิดใดมากที่สุด		
วี ดี โอ	(27)	
สไลด์	(9)	
โทรทัศน์	(9)	
เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ	(7)	
อุปกรณ์การขยายพันธุ์พืช	(4)	
รูปภาพ	(3)	
เอกสารค้นคว้า	(2)	
อุปกรณ์การเพาะเห็ด	(2)	
เรือนเพาะชำ	(2)	
เครื่องมือทันแรง เช่น รถแทรกเตอร์ จอบ	(2)	
คอมพิวเตอร์	(1)	
อุปกรณ์การผสมพันธุ์ปลา	(1)	
เครื่องถ่ายภาพ วี ดี โอ	(1)	
ห้องเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ	(1)	
8. ต้องการให้ผู้บริหารสนับสนุนด้านการสอนวิชาเกษตร		
งบประมาณ	(27)	
ขวัญและกำลังใจ	(12)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
	N = 49	
ให้ความสำคัญกับวิชาชีพ	(11)	
ฝึกอบรมทางวิชาการเกี่ยวกับความรู้สมัยใหม่	(9)	
สื่อและอุปกรณ์	(9)	
เพิ่มจำนวนบุคลากร	(4)	
อาคารสถานที่	(3)	
9. ต้องการความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์		
จัดฝึกอบรมเทคนิคการสอน	18	39.78
จัดส่งสื่อและอุปกรณ์การสอนวิชาเกษตรไปให้ครูสอน		
เกษตร	10	20.41
ให้ค่าปรึกษาแนะนำ	9	18.37
ออกไปนิเทศครูผู้สอนวิชาเกษตร	8	16.33
จัดให้มีการศึกษาดูงาน	2	4.08
ตั้งจุดประสงค์รายวิชาอาชีพเลือกให้ชัดเจน	1	2.04

หมายเหตุ ( ) คือตัวเลขแสดงความถี่

จากตารางที่ 5 ครูเกษตรส่วนใหญ่ต้องการปรับปรุงตัวเองคิดเป็นร้อยละ 95.92 โดยส่วนมากต้องการปรับปรุงในด้านความรู้และทักษะทางการเกษตร จำนวน 40 คน ความรู้และทักษะในการสอน จำนวน 36 คน

ครูเกษตรต้องการฝึกอบรมในด้านการสอนเพิ่มเติมคิดเป็นร้อยละ 95.92 พบว่าต้องการอบรมด้านการใช้สื่อและการผลิตสื่อการสอน จำนวน 39 คน เทคนิควิธีสอนจำนวน 35 คน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความต้องการฝึกอบรมความรู้และทักษะทางด้านการเกษตรคิดเป็นร้อยละ 63.27 พบว่า ครูเกษตรต้องการเข้ารับการฝึกอบรมทางด้านพืช 42 คน ทางด้านอื่น ๆ เช่นการแปรรูป ผลผลิตการเกษตร , การประมง เทคนิคการสอนจำนวน 16 คน และน้อยที่สุดทางด้าน สัตว์ จำนวน 8 คนความต้องการปรับปรุงบุคลิกภาพในด้านการพูด จำนวน 33 คน รองลงมาคือมนุษยสัมพันธ์ จำนวน 20 คน

พบว่าครูเกษตรส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อคิดเป็นร้อยละ 57.14 และต้องการศึกษาระดับปริญญาตรี 4 คน ในสาขาเทคโนโลยีภูมิทัศน์ 2 คน เทคโนโลยีการศึกษา 1 คน และสาขา ที่ต้องการศึกษาสาขาพืช 7 คน สาขาสัตว์ 1 คน และสาขาอื่น ๆ เช่น การบริหาร เทคโนโลยีภูมิทัศน์ , ส่งเสริมการเกษตร จำนวน 13 คน และระดับปริญญาเอก จำนวน 3 คน

ความต้องการให้ผู้บริหารสนับสนุนด้านการสอนวิชาเกษตรโดยจัดลำดับความสำคัญนี้ งบประมาณ (27)ขวัญและกำลังใจ (12) ให้ความสำคัญกับวิชาชีพ (11) และอื่น ๆ

ความต้องการความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์โดยจัดลำดับความสำคัญดังนี้ จัดฝึกอบรม เทคนิคการสอน(18) จัดส่งสื่อและอุปกรณ์การสอนวิชาเกษตรไปให้ครูเกษตรสอนเกษตร (10) ให้คำปรึกษาแนะนำ(9)และอื่น ๆ

ตารางที่ 6 แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร

รายการ	ความถี่ (f)
สร้างทัศนคติที่ดีต่อวิชาเกษตร ให้กับผู้ปกครอง นักเรียนครูผู้สอนและบุคคลทั่วไป	8
ควรมีการจัดอบรมครูเกษตรเกี่ยวกับวิทยาการเทคนิคสมัยใหม่	8
ควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณภาพให้เพียงพอและมีสถานที่เก็บวัสดุอุปกรณ์ที่สมบูรณ์	8
การวางแผนการสอนควรจะทำให้	6
ผลงานควรมีผลงานเกิดเป็นรูปธรรม	5
การสอนวิชาชีพเกษตรควรเป็นการให้นักเรียนปฏิบัติจริงให้มากเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4
มีอาคารเรียนและสถานที่ปฏิบัติงานที่เหมาะสม	4
โรงเรียนควรสนับสนุนเงินงบประมาณให้เพียงพอ	3
ควรจัดหลักสูตรต่อเนื่อง	3
ส่งเสริมการทัศนศึกษาดูงานนอกสถานที่	2
จัดวิชาเลือกเสรีให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น	2
ควรลดจำนวนคาบ/สัปดาห์	2
ควรให้นักเรียนมาปฏิบัติงานในวันเสาร์ เพราะเสื้อผ้าชุดนักเรียนจะไม่สกปรก	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 6 ครูเกษตรได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการของจังหวัดเชียงใหม่ดังนี้

- สร้างทัศนคติที่ดีต่อวิชาเกษตรให้ผู้ปกครอง นักเรียน ครูผู้สอนและบุคคลทั่วไป
- ควรมีการจัดอบรมครูเกษตรเกี่ยวกับวิชาการ เทคนิคสมัยใหม่
- ควรจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณภาพให้เพียงพอและมีสถานที่เก็บวัสดุอุปกรณ์ที่สมบูรณ์
- การวางแผนการสอนควรทำให้ดี
- ผลงาน ควรจะมีผลงานเกิดเป็นรูปธรรม
- การสอนวิชาชีพเกษตรควรเป็นภาคีให้นักเรียนปฏิบัติจริงให้มากเพื่อนำไปใช้ใน

ชีวิตประจำวันได้

- มีอาคารเรียนและสถานที่ปฏิบัติงานที่เหมาะสม
  - โรงเรียนควรสนับสนุนเงินงบประมาณให้เพียงพอ
  - ควรจัดหลักสูตรต่อเนื่อง
  - ส่งเสริมการทัศนศึกษาดูงานนอกสถานที่
  - จัดวิชาเลือกเสรีให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น
  - ควรลดจำนวนคาบ/สัปดาห์
  - ควรให้นักเรียนมาปฏิบัติงานในวิสาหกิจ เพราะเสื้อผ้าชุดนักเรียนจะไม่สกปรก
- (ดังตารางที่ 6)

สรุปข้อเสนอแนะแก่ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1. จัดการศึกษาให้ ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร ที่ต้องการจะศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ในคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
2. ทางภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ควรปรับปรุงบุคลิกภาพของนักศึกษาในทุก ๆ ด้าน
3. ภาควิชาควรเน้นทักษะทางด้านการผลิตสื่อที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนให้กับนักศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการด้านการพัฒนาการเรียนการสอนวิชา
เกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัด
เชียงใหม่ รวม 4 ด้านคือ ด้านปัญหาและอุปสรรคด้านการเรียนการสอน ด้านความต้องการ
การพัฒนาการเรียนการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร ด้านการวิเคราะห์ปัญหาและ
อุปสรรคในการสอนและการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร และด้านข้อคิดเห็นและข้อ
เสนอแนะของครูผู้สอนวิชาเกษตรต่อการพัฒนาการเรียนการสอนของครูผู้สอนวิชาเกษตร

ขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้ ใช้ครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ซึ่งใช้ครูผู้สอนวิชาเกษตรทั้งหมดที่มีอยู่จำนวน 123 คน
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะแบบปลายปิดและปลายเปิด
โดยแบบสอบถามที่ได้ผ่านการรวบรวมจากหลาย ๆ คน และสรุปเป็นแบบสอบถามมาตรฐาน
สำหรับการส่งและรับแบบสอบถามคืนผู้วิจัยไปส่งและรับคืนด้วยตนเองทั้งหมด โดยได้รับคืน
คิดเป็นร้อยละ 41.88

5.1 สรุปผลการวิจัย

ในด้านสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ครูผู้สอนวิชาเกษตรส่วนใหญ่เป็นชายมากกว่าหญิง มีอายุมากกว่า 33 ปี นับถือศาสนา
พุทธ 49 คน สมรสแล้ว มีอายุราชการระหว่าง 6-10 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญา
ตรี วุฒิมัธยมศึกษาส่วนใหญ่คือ วิทยาศาสตร์บัณฑิต(วท.บ.)สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ ตำแหน่ง
ปัจจุบันคือ อาจารย์ 2 ประสบการณ์การสอนวิชาเกษตรส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 15-16 ปี
สำหรับหน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอนส่วนใหญ่คือครูประจำชั้น จำนวนคาบที่สอนในแต่ละ
สัปดาห์ส่วนใหญ่ช่วง 15 - 19 คาบ/สัปดาห์ ราชวิชาที่สอนในปัจจุบันส่วนใหญ่คือวิชาทาง
ด้านพืช

ระดับที่สอนส่วนใหญ่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจำนวนนักเรียนที่สอนส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 1-50 คน ในรอบ 3 ปีการศึกษาที่ผ่านมาครูเกษตรส่วนใหญ่สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น วิชาที่สอนส่วนมากจะซ้ำรายวิชาเดิมและครูเกษตรได้ระบุว่าสอนวิชาอื่นด้วยสาเหตุเนื่องมาจากจำนวนครูวิชาอื่นไม่พอ จำนวนคาบที่ครูเกษตรสอนเฉลี่ยในรอบ 3 ปีการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 15-19 คาบ/สัปดาห์ จำนวนคาบเรียนที่ครูเกษตรสอนมากที่สุดจะอยู่ระหว่าง 20-24 คาบต่อสัปดาห์ จำนวนคาบเรียนที่สอนน้อยที่สุด โดยเฉลี่ยในรอบ 3 ปี การศึกษาอยู่ระหว่าง 16-20 คาบต่อสัปดาห์ครู เกษตรส่วนใหญ่เคยเข้ารับการฝึกอบรมด้านการสอน สำหรับเรื่องที่เกี่ยวข้องส่วนมากเป็นเรื่องของการทำแผนการสอนและการเข้ารับการฝึกอบรมทางด้านการเกษตรส่วนใหญ่ จะเคยเข้าฝึกอบรมระยะเวลาที่ฝึกอบรมครั้งสุดท้ายที่ผ่านมา 1 ปี

สภาพทั่วไปของการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร พบว่า จำนวนคาบสอนต่อสัปดาห์ของครู-อาจารย์ส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสมแล้วและการคัดเลือกนักเรียนให้เรียนวิชาเกษตรดำเนินการโดยโรงเรียนกำหนดรายวิชาที่จะเปิดสอนแล้วให้นักเรียนเลือก นักเรียนที่เรียนวิชาเกษตรส่วนใหญ่แล้วตั้งใจแต่ไม่มาก ขนาดของกลุ่มนักเรียนมีขนาดเหมาะสมดีแล้วในการเรียนภาคปฏิบัติขนาดกลุ่มควรมีจำนวนนักเรียนไม่เกินกลุ่มละ 20-30 คน ห้องเรียนเกษตรส่วนใหญ่จะไม่มี ครูเกษตรจะแก้ปัญหาโดย นำนักเรียนไปเรียนตามห้องเรียนประจำ แปลงเกษตร ไร่ร่มไม้และห้องสมุด ส่วนใหญ่ทางโรงเรียนจะจัดสถานที่หรือพื้นที่ปฏิบัติงานเกษตร สำหรับไม่จัดเพราะพื้นที่แคบหรือไม่มีพื้นที่เลย

พื้นที่หรือสถานที่ปฏิบัติงานเกษตรส่วนใหญ่มีพื้นที่น้อยกว่า 1 ไร่ ส่วนการกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนใหญ่จัดเตรียมตามเนื้อหาวิชาโดยวิเคราะห์หลักสูตรและรวบรวมเนื้อหาทำแผนการสอนล่วงหน้าตลอดภาคเรียน การจัดซื้อวัสดุฝึกครูเกษตรส่วนใหญ่จะทำโครงการเสนอตามปีงบประมาณ/ ปีการศึกษา เพื่อขออนุมัติผู้บริหารโรงเรียนก่อนและส่วนใหญ่ครูที่สอนวิชาเกษตรจะใช้ของจริงและปัญหาที่ใช้สื่อหรืออุปกรณ์คือโรงเรียนขาดงบประมาณจัดซื้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาและอุปสรรคการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร

ความสำคัญของสาขาที่มีผลต่อความสนใจวิชาเกษตรของนักเรียน 5 อันดับ ส่วนใหญ่เห็นว่า อันดับที่ 1. คือ การสนับสนุนวิชาเกษตรของผู้บริหาร รองลงมาคือ ความพร้อมด้านอุปกรณ์ อาคารสถานที่และสภาพของท้องถิ่น อันดับที่ 2. คือความพร้อมด้านอุปกรณ์ อาคารสถานที่ รองลงมาคือ ความพร้อมของครูผู้สอน อันดับที่ 3. คือ ความพร้อมด้านอุปกรณ์ อาคารสถานที่ รองลงมาคือ วิธีสอนของครูเกษตร อันดับที่ 4. คือ วิธีสอนของครูเกษตร รองลงมาคือ สภาพของท้องถิ่น อันดับที่ 5 คือ ผลงานด้านการเกษตรของโรงเรียน รองลงมาคือ การสนับสนุนวิชาเกษตรของผู้บริหาร ส่วนปัญหาที่พบในด้านสถานที่ฝึกปฏิบัติงาน วิชาเกษตรคือ พื้นที่ปฏิบัติงานมีน้อย ครูเกษตรส่วนใหญ่จะไม่มีปัญหาในการกำหนดเนื้อหา แต่ในกรณีที่มี คือ ไม่มีแหล่งข้อมูลค้นคว้าและส่วนใหญ่จะไม่มีปัญหาด้านการจัดหาวัสดุฝึก วิชาเกษตรส่วนน้อยมีปัญหาในด้านอุปกรณ์ มี แต่ไม่เพียงพอ เพราะขาดงบประมาณในการจัดซื้อและปัญหาที่พบในการใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอนส่วนใหญ่มี แต่จำนวนไม่เพียงพอและการแก้ปัญหาเรื่องการใช้อุปกรณ์ โดยจัดสถานที่เก็บวัสดุ-อุปกรณ์

ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร

ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร พบว่าผู้สอนวิชาเกษตร ส่วนใหญ่ต้องการปรับปรุงตนเองเกี่ยวกับความรู้และทักษะทางการเกษตร และความต้องการเข้ารับฝึกอบรมด้านเทคนิคการสอน และทางด้านพืช ครูเกษตรส่วนใหญ่ต้องการปรับปรุงบุคลิกภาพในด้านการพูด รองลงมาคือมนุษยสัมพันธ์ ด้านการศึกษาต่อครูเกษตรส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทในสาขาการบริหาร รองลงมาคือเทคโนโลยีภูมิทัศน์ ส่งเสริมการเกษตร ครูเกษตร ต้องการให้โรงเรียนแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดสถานที่ปฏิบัติงานเพิ่มให้เพียงพอ และจัดห้องเรียนให้มีห้องเรียนเฉพาะ สำหรับสื่อและอุปกรณ์ การสอนส่วนใหญ่ต้องการ วี ดี โอ และต้องการให้ผู้บริหารสนับสนุนในด้านเพิ่มเงินงบประมาณและขวัญกำลังใจ แล้วต้องการความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์คือจัดฝึกอบรมเทคนิคการสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร พบว่าทัศนคติของผู้ปกครองหรือบุคคลทั่วไปจะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาชีพเกษตร และควรวางแผนการอบรมครูเกษตรเกี่ยวกับวิทยาการเทคนิคสมัยใหม่ และข้อคิดเห็นในด้านการเรียนการสอนควรวางหาวัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณภาพ มีการวางแผนการสอนที่ดี การสอนวิชาเกษตรควรเน้นการให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงให้มากเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

5.2 ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะแก่กรมสามัญศึกษาและสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดเชียงใหม่

- ควรวางแผนการสอนที่ดี
- ควรวางหลักสูตรที่ต่อเนื่อง
- ควรวางส่งสื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนให้กับโรงเรียนต่าง ๆ

ข. ข้อเสนอแนะแก่ศึกษานิเทศก์และผู้บริหาร

- ในการเรียนการสอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดเชียงใหม่ ควรมีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์-สื่อการเรียนการสอน
- ทางด้าน การเรียนการสอนวิชาเกษตรไม่มีห้องเรียนเฉพาะ ดังนั้นควรวางจัดห้องเรียนวิชาเกษตรให้เป็นเอกเทศ
- ควรปรับปรุงที่ในการปฏิบัติงาน
- ควรวางสร้างสถานที่เก็บวัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสม
- ควรวางสรรเงินงบประมาณ
- ควรวางส่งเสริมให้ ครู-อาจารย์ ได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นไป เพราะครูเกษตรต้องการ
- ควรมีการสนับสนุนให้ ครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรได้อบรมในด้านต่าง ๆ เช่น อบรมเทคนิคทางการสอน ความรู้และทักษะทางการเกษตร เพื่อจะได้นำความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ มาถ่ายทอดให้กับเด็กนักเรียนต่อไปและยังเป็นการยกระดับความรู้ของครูที่สอนวิชาเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ค. เสนอแนะแก่ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- จัดการศึกษาให้ ครู-อาจารย์ ผู้สอนวิชาเกษตรที่จะต้องการจะศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ในคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
  - ภาควิชาครุศาสตร์เกษตรควรปรับปรุงบุคลิกภาพให้กับนักศึกษาในทุก ๆ ด้าน
  - ภาควิชาควรเน้นทักษะทางด้านการผลิตสื่อที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนให้กับนักศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- กานดา พูลลาภทวี. สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ฟิลิปปินส์การพิมพ์, 2530
- กำจัด เกลี้ยงจันทร์. "การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาการเกษตร" วารสารครูศาสตร์.
ปีที่ 9 (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2522): หน้า 89
- ไกรนุช ศิริพล. ความเป็นครู. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลนิคมวิทยา. 2531
- ไขสุดา ตูลพงษ์. "ปัญหาการสอนงานเกษตรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร". วิทยานิพนธ์. ปริญญาวิทยาศาสตรมหา
บัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2518.
- ประครอง กรรณสุต. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
บรรณกิจ. ม.ป.พ.
- พยอม ตั้งสมบูรณ์. "ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้
สอนวิชาเกษตรในระดับประถมศึกษาตอนปลาย จังหวัดฉะเชิงเทรา เขต 1."
ปัญหาพิเศษปริญญาตรี. ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบัน
เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 2536
- ยนต์ ชุมจิต. ความเป็นครู. โรงพิมพ์โอเอสพรี้นติ้งเฮ้าส์. กรุงเทพมหานคร: 2530
- รมณีย์ อากาภิรม. วิธีสอนวิชาเกษตร. ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 2531.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รัชนี สมสา. "ความจำเป็นในการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาครู-อาจารย์เกษตร วิทยาเขตเกษตร วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา." วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: 2525.

ละเมียด ดอกไม้. "ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้ สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสมุทรสาคร". ปัญหาพิเศษปริญญาตรี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 2536.

ลัดดา เสนาวงศ์. ความเป็นครู. ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะครุศาสตร์ สหวิทยาลัย รัตนโกสินทร์ วิทยาลัยครูธนบุรี. 2532.

วิชาการ, กรม. การประเมินผลการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในปีการศึกษา 2522. กองวิจัยทางการศึกษา, กรุงเทพมหานคร.

_____. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533). กรมวิชา การ, กระทรวงศึกษาธิการ. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว. กรุงเทพมหานคร.

_____. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว. กรุงเทพมหานคร.

วิรัตน์ คำสวารค์. "ความคิดเห็นของครู-อาจารย์ผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 11 ต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตร". ปัญหาพิเศษครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. กรุงเทพมหานคร.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุวิทย์ ศิลปสุวรรณ. "สภาพปัญหาการจัดการเรียนการสอนเพื่อประกอบอาชีพอิสระใน
กรรมตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524". วิทยานิพนธ์ปริญญาโท.
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: 2533.

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. การศึกษาและส่งเสริมอาชีพ. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมมาธิราช. ประชาชนการพิมพ์. 2523.

_____. การจัดระบบการสอนการงานและอาชีพ. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมา
ธิราช, 2532.

อิทธิสา การ์ตัน. "ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-อาจารย์ผู้
สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจังหวัดนนทบุรี". ปัญหาพิเศษปริญญาตรี.
ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 2536.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ทม 1504/ 0050

คณะกรรมการอุดมศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง
เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๑ มกราคม 2537

เรื่อง ขอความร่วมมือกรอกข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้บริหาร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการศึกษาและวิจัย เรื่อง ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชา
เกษตรของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร จำนวน 120 ชุด

ด้วยภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า-
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้รับอนุมัติจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และทบวงมหาวิทยาลัย ให้
ดำเนินการโครงการศึกษาวิจัย เรื่อง ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรของครู-
อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตร ในระดับมัธยมศึกษาทั่วประเทศ โดยให้ดำเนินการดังกล่าวในงบประมาณ
2538 ในการนี้ทางคณะผู้ดำเนินการวิจัยมีความประสงค์จะรวบรวมข้อมูลจากคณะครู-อาจารย์ผู้ทำการ
สอนวิชาเกษตรในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดของท่าน เพื่อนำไปใช้วิเคราะห์และนำผลการวิจัย
ไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อการพัฒนาหลักสูตร จัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิด
ประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลสูงสุดต่อไป

ทางคณะผู้ดำเนินการวิจัยจึงเรียนขอความอนุเคราะห์มายังท่าน เพื่อให้โปรดให้ครู-
อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในสังกัดของท่านได้กรอกข้อมูลตามความเป็นจริงลงในแบบสอบถามทุกตอน และ
ทุกข้อด้วย คำตอบและข้อคิดเห็นจากผู้ตอบ คณะผู้วิจัยถือว่าเป็นข้อมูลที่มีค่าอย่างยิ่งและใช้เพื่อประโยชน์ในการ
วิจัยเท่านั้น จะไม่ทำให้เกิดผลกระทบกระเทือนหรือเสียหายแก่คณะหรือบุคคลใด ๆ ผลของการวิจัยจะใช้
เพื่อการสร้างสรรค์ในการพัฒนาหลักสูตรและพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรโดยตรงเท่านั้น

อนึ่ง ทางคณะฯ ได้ขอความกรุณาจากท่านได้โปรดส่งแบบสอบถามที่กรอกข้อมูลสมบูรณ์แล้ว
คืนกลับไปยัง ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า-
คุณทหารลาดกระบัง ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กทม. 10520 ภายในวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2538
ด้วย หวังว่าคงจะได้รับความกรุณาจากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์)

คณบดี

เอกสาร ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

โทร. 3266052-6101 ต่อ 658, 659 เนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทรสาร 3268506

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามเพื่อการศึกษาและวิจัย

เรื่อง ความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตร ของครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาของประเทศไทย

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของท่าน เกี่ยวกับความต้องการด้านพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรที่ท่านรับผิดชอบ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้
  - 1.1 เพื่อสำรวจปัญหาและอุปสรรคด้านการสอนและการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาเขตการศึกษาต่าง ๆ ของประเทศไทย
  - 1.2 เพื่อสำรวจความต้องการของครู-อาจารย์ ที่สอนวิชาเกษตร ในระดับมัธยมศึกษาเขตการศึกษาต่าง ๆ ของประเทศไทย
  - 1.3 เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการสอนและการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาเขตการศึกษาต่าง ๆ ของประเทศไทย
  - 1.4 เพื่อเปรียบเทียบความต้องการของครู-อาจารย์ที่สอนวิชาเกษตรในระดับมัธยมศึกษาเขตการศึกษาต่าง ๆ ของประเทศไทย
  - 1.5 เพื่อใช้ผลการวิจัยเป็นข้อเสนอแนะแก่ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษา เพื่อการผลิตครู-อาจารย์ผู้สอนวิชาเกษตรให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น
2. โปรดพิจารณาและตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง ทั้งนี้เพื่อความสมบูรณ์และถูกต้องของการศึกษาและวิจัย
3. คำตอบและความคิดเห็นของท่านเป็นข้อมูลที่มีค่ายิ่งและสงวนไว้เป็นความลับโดยจะใช้ประโยชน์เพื่องานวิจัยครั้งนี้เท่านั้น จะไม่ทำให้เกิดผลกระทบกระเทือนและเสียหายใด ๆ แก่ท่าน

ขอขอบพระคุณ

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร.

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอญญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โปรดกาเครื่องหมาย / ลงใน [ ] และเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนด
 โรงเรียน.....
 จังหวัด.....

1. เพศ [ ] ชาย [ ] หญิง

2. อายุ.....ปี

3. นับถือศาสนา [ ] พุทธ [ ] คริสต์ [ ] อิสลาม
 [ ] อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. สถานภาพการสมรส [ ] โสด [ ] สมรส [ ] หม้าย [ ] หย่าร้าง

5. อายุราชการ.....ปี

6. ระดับการศึกษา และสาขาวิชาเอก (โปรดระบุทุกระดับการศึกษา)

- [ ] อนุปริญญา วุฒิ.....สาขาวิชาเอก.....
- [ ] ปริญญาตรี วุฒิ.....สาขาวิชาเอก.....
- [ ] ปริญญาโท วุฒิ.....สาขาวิชาเอก.....
- [ ] ปริญญาเอก วุฒิ.....สาขาวิชาเอก.....
- [ ] อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

7. ตำแหน่งปัจจุบัน

- [ ] ครู [ ] อาจารย์1 [ ] อาจารย์2 [ ] อาจารย์3
- [ ] อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. ประสบการณ์การสอนวิชาเกษตร

- [ ] เพิ่งเริ่มสอน   [ ] สอนมาแล้ว 1 ภาคเรียน
 [ ] สอนมาแล้วเป็นเวลา.....ปี

9. หน้าที่อื่น ๆ นอกเหนือจากการสอน

- [ ] ครูประจำชั้น
 [ ] ทำงานธุรการ
 [ ] แนะนำ
 [ ] อื่น ๆ โปรดระบุ.....
 .....

10. ในภาคเรียนนี้ท่านทำการสอนทั้งหมดสัปดาห์ละ.....คาบ

(โปรดระบุทุกวิชาที่ท่านสอน)

1. วิชา.....ระดับชั้น.....จำนวนนักเรียน.....คน
 จำนวน.....คาบ/สัปดาห์
2. วิชา.....ระดับชั้น.....จำนวนนักเรียน.....คน
 จำนวน.....คาบ/สัปดาห์
3. วิชา.....ระดับชั้น.....จำนวนนักเรียน.....คน
 จำนวน.....คาบ/สัปดาห์
4. วิชา.....ระดับชั้น.....จำนวนนักเรียน.....คน
 จำนวน.....คาบ/สัปดาห์
5. วิชา.....ระดับชั้น.....จำนวนนักเรียน.....คน
 จำนวน.....คาบ/สัปดาห์
6. วิชา.....ระดับชั้น.....จำนวนนักเรียน.....คน
 จำนวน.....คาบ/สัปดาห์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

11. ถ้าไม่รวมวิชาที่สอนในภาคเรียนนี้ ในรอบ 3 ปีการศึกษาที่ท่านได้สอนรายวิชาใดบ้าง (โปรดระบุชื่อวิชาและระดับชั้นที่สอน)

1. วิชา.....ระดับชั้น.....
2. วิชา.....ระดับชั้น.....
3. วิชา.....ระดับชั้น.....
4. วิชา.....ระดับชั้น.....
5. วิชา.....ระดับชั้น.....
6. วิชา.....ระดับชั้น.....
7. วิชา.....ระดับชั้น.....

12. ท่านสอนซ้ำรายวิชาเดิมบ้างหรือไม่

ซ้ำ ไม่ซ้ำ

13. ในกรณีที่ท่านต้องสอนวิชาอื่น นอกเหนือจากวิชาเกษตรด้วยนั้นเพราะเหตุใด

- จำนวนครูสอนวิชาอื่นไม่พอ
- มีความสามารถในการสอนวิชานั้นอย่างดี
- โรงเรียนเปิดสอนวิชาเกษตรน้อย
- มีครูเกษตรหลายคน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

14. ในรอบ 3 ปีการศึกษาโดยเฉลี่ยแล้วท่านสอนสัปดาห์ละ.....คาบ

ภาคเรียนที่สอนมากที่สุด สัปดาห์ละ.....คาบ

ภาคเรียนที่สอนน้อยที่สุด สัปดาห์ละ.....คาบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

15. ท่านคิดว่าจำนวนคาบการสอนต่อสัปดาห์ของท่านนั้นมากหรือน้อย

- มากเกินไป
- ค่อนข้างมาก
- เหมาะสมแล้ว
- น้อยเกินไป

16. ท่านคิดว่าครูเกษียณควรสอนสัปดาห์ละ.....คาบจึงจะสามารถปฏิบัติงานได้ผลดีมีประสิทธิภาพมากที่สุด

17. ท่านเคยได้รับการฝึกอบรมในด้านการสอนบ้างหรือไม่

- ไม่เคย
- เคย (โปรดระบุเรื่องที่ได้รับการอบรม).....
- .....
- .....
- .....

18. ท่านเคยได้รับการอบรมทางด้านการเกษตรบ้างหรือไม่

- ไม่เคย
- เคย (โปรดระบุเรื่องที่ได้รับการอบรม).....
- .....
- .....
- .....

19. ท่านได้รับการฝึกอบรมครั้งสุดท้ายกี่ปีมาแล้ว

- ไม่ถึงหนึ่งปี   1 ปี   2 ปี   3 ปี
- 4 ปี   5 ปี   เกินกว่า 5 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

20. ท่านคิดว่าท่านต้องการปรับปรุงตนเอง เกี่ยวกับการเรียนการสอนในด้านใด

-] ไม่ต้องการ
-] ต้องการ (โปรดระบุ ตอบได้หลายข้อ)
  -] ความรู้และทักษะในด้านการสอน
  -] ความรู้และทักษะทางการเกษตร
  -] พัฒนาด้านบุคลิก
  -] อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

21. ท่านต้องการรับการฝึกอบรม ด้านการสอนเพิ่มเติมหรือไม่

-] ไม่ต้องการ
-] ต้องการ (โปรดระบุ ตอบได้หลายข้อ)
  -] เทคนิควิธีสอน
  -] การวัดและประเมินผลการเรียน
  -] การทำแผนการสอน
  -] การวิเคราะห์หลักสูตร
  -] การใช้และการผลิตสื่อการสอน
  -] จิตวิทยาเด็กวัยรุ่น
  -] การผลิตชุดการเรียนด้วยตนเอง
  -] อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

22. ท่านต้องการรับการฝึกอบรมความรู้และทักษะทางด้านการเกษตรเพิ่มเติมหรือไม่

-] ไม่ต้องการ
  -] ต้องการ (โปรดระบุ เรื่องที่ต้องการฝึกอบรมตามลำดับความต้องการสูงสุด)
- .....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้วยประการ
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

23. ท่านคิดว่าท่านต้องการปรับปรุงบุคลิกในด้านใด

- การพูด
- การแต่งกาย
- กริยาท่าทาง
- มนุษยสัมพันธ์
- ความกระตือรือร้น
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

24. ท่านต้องการศึกษาต่อหรือไม่

- ไม่ต้องการ
- ต้องการ (โปรดระบุระดับการศึกษาและสาขาที่ต้องการ)
  - ปริญญาตรี สาขา.....
  - ปริญญาโท สาขา.....
  - ปริญญาเอกสาขา.....

25. การคัดเลือกนักเรียนให้เรียนวิชาเกษตรนั้น โรงเรียนดำเนินการอย่างไร

- ให้นักเรียนเสนอชื่อวิชาที่จะเรียนได้อย่างเสรี
- โรงเรียนกำหนดรายวิชาที่จะเปิดสอนแล้วให้นักเรียนเลือก
- โรงเรียนกำหนดรายวิชาและแบ่งนักเรียนตามความเหมาะสม
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

26. นักเรียนที่เรียนวิชาเกษตรที่ท่านสอนส่วนใหญ่มีความตั้งใจเรียนมากน้อยเพียงใด

- ตั้งใจมาก
- ตั้งใจแต่ไม่มากนัก
- ไม่ค่อยตั้งใจ
- ไม่ตั้งใจเลย
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

27. โปรดจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ท่านคิดว่ามีผลต่อความสนใจวิชาเกษตรของนักเรียนในโรงเรียนของท่าน 5 อันดับ

- ..... การสนับสนุนวิชาเกษตรของผู้บริหาร
- ..... ความพร้อมด้านอุปกรณ์ อาคารสถานที่
- ..... ความพร้อมของครูผู้สอน (มีจำนวนเพียงพอ)
- ..... วิธีสอนของครูเกษตร
- ..... บุคลิกภาพของครูเกษตร
- ..... สภาพของท้องถิ่น
- ..... ผลงานด้านการเกษตรของโรงเรียน
- ..... นักเรียนรุ่นก่อน ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ความมุ่งหวังในการเรียนต่อของนักเรียนอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

..... ความสนใจของประชาชนและผู้ปกครอง

..... ความร่วมมือและเจตคติของบุคลากรอื่นๆ ในโรงเรียน

..... อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

28. ขนาดของกลุ่มนักเรียนที่เรียนวิชาเกษตรที่ท่านสอนอยู่นั้นมีขนาดเหมาะสมเพียงใด

กลุ่มใหญ่มากเกินไป (ประมาณ.....คน)

กลุ่มค่อนข้างใหญ่ (ประมาณ.....คน)

ขนาดเหมาะสมดีแล้ว (ประมาณ.....คน)

กลุ่มค่อนข้างเล็ก (ประมาณ.....คน)*

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

29. ท่านคิดว่ากลุ่มของนักเรียนที่เรียนวิชาเกษตร ซึ่งมีการฝึกภาคปฏิบัติด้วย ควรมีขนาดเท่าไร

ไม่เกินกลุ่มละ 10 คน

ไม่เกินกลุ่มละ 20 คน

กลุ่มละ 20-30 คน

กลุ่มละ 30-40 คน

กลุ่มละ 40-50 คน

อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

30. วิชาเกษตรที่ท่านสอนมีห้องเรียนโดยเฉพาะหรือไม่

มี

ไม่มี (ถ้าไม่มีท่านใช้สถานที่ใดเป็นที่สอน, โปรดระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

31. การสอนภาคปฏิบัติโรงเรียนได้จัดพื้นที่หรือสถานที่ปฏิบัติงานในวิชาของท่านหรือไม่

[ ] จัด

[ ] ไม่จัด (โปรดระบุสาเหตุ).....

.....

32. ถ้าโรงเรียนได้จัดสถานที่ฝึกปฏิบัติงานของวิชาที่ท่านสอน โปรดระบุวิชาอะไรมีพื้นที่หรือสถานที่ฝึกปฏิบัติงานจำนวนเท่าใด (ถ้าเป็นอาคารสถานที่ขนาดเล็ก ระบุพื้นที่เป็นตารางเมตรได้)

วิชา.....	จำนวนพื้นที่.....ไร่.....งาน.....	ตารางวา.....
		หรือ.....ตารางเมตร
วิชา.....	จำนวนพื้นที่.....ไร่.....งาน.....	ตารางวา.....
		หรือ.....ตารางเมตร
วิชา.....	จำนวนพื้นที่.....ไร่.....งาน.....	ตารางวา.....
		หรือ.....ตารางเมตร
วิชา.....	จำนวนพื้นที่.....ไร่.....งาน.....	ตารางวา.....
		หรือ.....ตารางเมตร
วิชา.....	จำนวนพื้นที่.....ไร่.....งาน.....	ตารางวา.....
		หรือ.....ตารางเมตร

33. ถ้าโรงเรียนไม่จัดสถานที่ฝึกปฏิบัติงานให้ท่านแก้ปัญหาอย่างไร

.....
.....
.....
.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

34. ท่านมีปัญหาด้านสถานที่ฝึกปฏิบัติงานวิชาเกษตรอย่างไร โปรดระบุปัญหาที่ประสบ

.....

.....

.....

.....

.....

35. ท่านต้องการให้โรงเรียนแก้ปัญหาเกี่ยวกับห้องเรียนและสถานที่ฝึกปฏิบัติงานวิชาของท่านอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

36. การกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาท่านยึดอะไรเป็นหลัก

- จัดเตรียมเองโดยการวิเคราะห์หลักสูตรและรวบรวมเนื้อหาจากแหล่งต่าง ๆ
- ใช้เนื้อหาตามคู่มือแนวการสอนแนะนำ
- สอนเนื้อหาตามหนังสือเรียน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....

37. ท่านมีปัญหากับการกำหนดเนื้อหารายวิชาหรือไม่

- ไม่มี
- มี (โปรดระบุ) .....
- .....
- .....
- .....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาที่พบในการใช้อุปกรณ์ตามที่ท่านระบุ

-] โรงเรียนไม่เคยมีสื่อชนิดนี้มาก่อน
-] มี แต่จำนวนไม่เพียงพอ
-] โรงเรียนขาดงบประมาณสำหรับจัดซื้อ
-] มีสื่อและอุปกรณ์ แต่ขั้นตอนการเบิกใช้ยุ่งยาก
-] มีสื่อและอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหายเป็นส่วนใหญ่
-] สื่อและอุปกรณ์ที่มักจะสูญหายบ่อย ๆ เพราะไม่มีอาคารหรือสถานที่เก็บให้ปลอดภัย
-] อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

42. โปรดให้ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาในข้อ 41

.....

.....

.....

.....

.....

43. ท่านต้องการสื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอนชนิดใดมากที่สุด (โปรดระบุจำนวนพร้อมเหตุผลประกอบด้วย)

.....

.....

.....

.....

.....

